Jaarstukken 2025

recreatieschap
marrekrite

Sara-Nova

Jaarverslag

2025

Inhoud

1 Programmaverantwoording 6

Beleidskader 7
1.1. Programma Bedrijfsvoering 9
1.2 Programma Waterrecreatie 11
1.3 Programma Landrecreatie 13
1.4 Programma Baggeren 14
1.5 Programma Ontwikkelingen 15
1.6 Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers 17

2 Paragrafen 20

2.1 Lokale heffingen 21
2.2 Weerstandsvermogen 21
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen 25
2.4 Financiering 28
2.5 Bedrijfsvoering 30
2.6 Verbonden Partijen 34
2.7 Grondbeleid 34
2.8 Openbaarheidsparagraaf Woo 35

3 Jaarrekening 2025 37

3.1 Balans per 31 december 2025 38
3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 39
3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2025 43
3.4 Overzicht baten en lasten 2025 51
3.5 Toelichting en verschillenanalyse op het overzicht baten en lasten 2025 53
3.6 Overzicht incidentele baten en lasten 56
3.7 Wet Normering Topinkomens (WNT) 57

4 Rechtmatigheidsverantwoording Dagelijks Bestuur 59

Bijlagen bij de jaarstukken 2025 61

1

Programma-verantwoording

Beleidskader

Al vele decennia beheert Recreatieschap Marrekrite in de provincie Fryslân de toeristische basisinfrastructuur op *water* en *land*. Opgericht in 1957 was onze focus de eerste 55 jaar exclusief gericht op het realiseren van meer natuurligplaatsen voor de watersport. Inmiddels beheren we op ruim 300 locaties in de provincie ruim 700 voorzieningen (damwanden, steigers, MarBoeien). Aaneengeschakeld gaat het om een enorme aanlegcapaciteit, namelijk zo'n 33 km.

Voor de landrecreatie beheren we voor onze deelnemers de knooppuntnetwerken Fietsnetwerk Fryslân, Wandelnetwerk Fryslân en de Elfstedenfietsroute. Daarnaast realiseren en beheren we de TOP's (Toeristische Overstappunten).

Naast de verantwoordelijkheid voor het beheer van de fiets- en wandelknooppuntnetwerken (en overige routestructuren), kregen we per 2012 tevens de opdracht om te inventariseren welke recreatieve routes er in Fryslân allemaal zijn (beheer routedatabase). In 2024 heeft ons algemeen bestuur besloten om deze taak te verbreden, zodat Marrekrite *het* provinciale aanspreekpunt is geworden op het gebied van (thematische) routes. Routebureau Fryslân startte in het voorjaar van 2025 als nieuwe loot aan onze boom, voortkomend uit de provinciale opgave Dagrecreatieve Netwerken. Zij houdt zich bezig met het beheer van bestaande routes, de ontwikkeling van nieuwe routes en van routeproducten, alsmede een goede ontsluiting van route informatie.

Los van de bovenstaande beheertaken, heeft Marrekrite ook de opdracht om haar deelnemers gevraagd en ongevraagd te adviseren over alle voorkomende zaken, die betrekking hebben op de toeristische infrastructuur op water en land en over de verbinding van die velden.

Marrekrite verricht deze taken als GR (Gemeenschappelijke Regeling) namens haar deelnemers: de provincie Fryslân en de Friese gemeenten. Alle Friese gemeenten zijn deelnemer in ons recreatieschap, op Ooststellingwerf en de Waddeneilanden na. Er wordt wel nauw samengewerkt. Dat geldt ook voor de Groninger gemeente Het Hogeland. Marrekrite beheert en onderhoudt voor deze gemeente de ligplaatsen aan de oostzijde van het Lauwersmeer. De westelijke zijde van het meer valt, via onze deelnemer gemeente Noardeast-Fryslân, binnen het reguliere beheer.

Het werk van Marrekrite heeft tot doel een professionele, aantrekkelijke en uniforme recreatieve infrastructuur op water en land te realiseren. Dit alles in de eerste plaats in het belang van onze eigen inwoners (*recreanten*), maar ook als uniek aanbod richting inkomende gasten *(toeristen)*.

Wat heeft het per saldo gekost?

TOTAAL MARREKRITE	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Baten	2.395.392	2.714.392	2.730.023	2.691.996
Lasten	-2.682.572	-3.190.413	-2.851.552	-2.764.022
Saldo (voor bestemming)	-287.180	-476.021	-121.528	-72.025
Onttrekking uit reserves	250.000	445.000	278.774	250.000
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-50.000
Saldo na bestemming	-37.180	-31.021	157.245	127.975

TOTAAL MARREKRITE	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Structurele baten	2.355.392	2.649.392	2.586.155	2.543.996
Incidentele baten	290.000	510.000	422.642	398.000
Saldo baten	2.645.392	3.159.392	3.008.797	2.941.996
Structurele lasten	-2.421.490	-2.669.413	-2.417.910	-2.470.022
Incidentele lasten	-261.082	-521.000	-433.642	-344.000
Saldo lasten	-2.682.572	-3.190.413	-2.851.552	-2.814.022

TOTAAL MARREKRITE	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Saldo structurele baten en lasten	-66.098	-20.021	168.245	73.975
Saldo incidentele baten en lasten	28.918	-11.000	-11.000	54.000
	-37.180	-31.021	157.245	127.975

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

Om inzichtelijk te maken welk deel van de baten en lasten structureel en incidenteel zijn, is in bovenstaand overzicht de aard van zowel de baten als de lasten opgenomen. Het bestuur kan hierdoor beter zien of er sprake is van structurele of incidentele effecten.

Wat hebben we in 2025 per programma gedaan?

2025 was voor Marrekrite een goed jaar. We konden aan alles merken dat er in 2024 goede stappen zijn gezet. Na een periode van discussie over onze precieze taakstelling, kon in het voorjaar van 2025 het lang verwachte Routebureau Fryslân van start, waarvan de gemeenten en de provincie hebben bepaald dat dit Marrekrite-taken betreft. Ten tweede merkten we dat de in 2024 aangetreden nieuwe collega's – dat waren er meerdere – goed ingewerkt raakten. De trein ging steeds beter rijden, zonder vertraging en zonder uitval: er waren geen bevroren wissels en er lagen geen bladeren op de rails. We hadden de zaak in 2025 op alle fronten goed in de macht.

Hieronder gaan we per programma in op de belangrijkste resultaten en ontwikkelingen.

1.1. Programma Bedrijfsvoering

Wat hebben we gedaan?

In 2025 reed de Marrekrite-trein conform de dienstregeling. Dat is in belangrijke mate het gevolg van het feit dat we in 2024 op 4 posities nieuwe mensen konden aantrekken. Op een bestand van 10 vaste medewerkers is dat een flink aantal en daarom was het spannend hoe dit zou uitpakken. Terugkijkend op 2025 kunnen we concluderen dat onze verwachtingen meer dan waar zijn gemaakt. We hebben qua bemensing een flinke kwaliteitsslag gemaakt. Bovendien is de sfeer in het team heel goed. Marrekrite is sterk horizontaal georganiseerd. Bij vragen of onduidelijkheden vinden de collega's elkaar gemakkelijk. Gesprekken over de grenzen van taken en verantwoordelijkheden vinden open en pragmatisch plaats, vanuit de gedachte dat we samen voor de klus staan. We hadden nauwelijks met ziekteverzuim te maken, iedereen kwam met plezier naar het werk en er was ook de nodige aandacht voor gezamenlijke ontspanning.

Doordat de nieuwe mensen hun posities goed invulden en ook over de gehoopte capaciteiten beschikten, kwam er voor de directeur en de senior beleidsadviseur ruimte om meer afstand van de operatie te nemen. Dit was jarenlang al de wens – en mede aanleiding voor het traject Marrekrite Toekomstbestendig - maar door allerlei kwesties op personeel vlak (ziekte, uitval) en tegelijk een hoop extra projecten die bij de organisatie werden belegd, moesten er voortdurend gaten worden dichtgelopen. Hierdoor was er jarenlang te weinig rust en ruimte om afstand te nemen van de operatie en aandacht te besteden aan de organisatie zelf. Die ruimte ontstond het afgelopen jaar steeds meer, hetgeen waarschijnlijk ook heeft bijgedragen aan de relatieve stabiliteit die we in 2025 hebben ervaren. Marrekrite is vanouds een sterk organische en informele organisatie. De sfeer van daadkracht die daarbij hoort, willen we vasthouden.

Bijzonder in het maaibeheer was dat we tijdelijk een oud-collega konden contracteren, wat op dat front een enorme rust en stabiliteit gaf. Vanouds is het maaibeheer voor Marrekrite een kwetsbaar punt. Het is - met financiën - het laatste domein waar we deels nog met structurele inhuur werken. Daarmee zijn we afhankelijk van derden en van het geluk dat op ons pad komt. Dat voelt niet erg zeker. Momenteel hebben we in het groenbeheer 2 personen vast in dienst. In het seizoen huren we hier 2 personen bij in.

De grootste "gebeurtenis" binnen Marrekrite in het 2025 was zonder twijfel de geboorte van Routebureau Fryslân. De collega's van het routebureau maakten per april een vliegende start en zijn sindsdien bezig om zich een positie te verwerven in de wereld van het routebeheer. Hier worden zij – als verwacht - met open armen ontvangen, want de hoeveelheid achterstallig werk is groter dan gedacht. Er blijkt bijna geen route in de database up to date te zijn. Informatie is verouderd of incompleet, of routebeschrijvingen kloppen niet (meer). Kortom, een vergelijkbare situatie als we jaren geleden met de ligplaatsen en de fiets- en wandelnetwerken hebben gezien. Er is vooral een hoop "maak" energie geweest in het verleden, maar bijhouden wat er is, bepalen in welke staat het verkeert en het op het gewenste peil beheren, dat is een heel andere kwestie. Dit lange termijn beheer van zaken, dat vaak een ondergeschoven kindje is, is precies waar Marrekrite goed in is: het bestaande goed op orde brengen en houden. We hebben zoveel werk binnen het routebureau dat we de verwachtingen naar onze stakeholders inmiddels aan het temperen zijn. We kunnen niet alles tegelijk en we moeten eerst de basis op orde brengen.

Met de komst van de 2 collega's van het routebureau groeide de organisatie naar 12 mensen. Als de inhuurkrachten (onze financieel adviseur en de 2 assistent maaiers) worden meegeteld, bestaat het Marrekrite-team momenteel uit 15 medewerkers. Op 31 december 2025 ging het omgerekend om 10,19 fte in loondienst (begroting 2025: 11,79 fte). De verschillen ontstaan door het -nog- niet vervullen van een fte, inhuur op vacatureruimte en het later in dienst komen van de medewerkers van het Routebureau.

Dankzij het aantrekken van een teamleider beheer & onderhoud, kon de structurele en substantiële inhuur van ingenieursdiensten sterk worden afgebouwd. Dit heeft geleid tot lagere kosten, bij een directere controle en sturing. Dat betekent dat onze inhuur inmiddels is teruggebracht naar alleen nog de domeinen financiën en maaibeheer.

Wat heeft het gekost?

Bedrijfsvoering	**Begroting 2025**	**Begroting 2025 na wijziging**	**Jaarrekening 2025**	**Jaarrekening 2024**
Baten	2.168.750	2.190.750	2.206.793	2.273.404
Lasten	-1.177.863	-1.230.863	-1.109.164	-1.215.083
Saldo (voor bestemming)	990.887	959.887	1.097.629	1.058.321
Onttrekking uit reserves	250.000	360.000	250.000	250.000
Toevoegingen aan reserves	-	-		
Saldo (na bestemming)	1.240.887	1.319.887	1.347.629	1.308.321

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.2 Programma Waterrecreatie

Wat hebben we gedaan?

Ondanks het feit dat de landrecreatie voor Fryslân belangrijker wordt, ligt de basis van ons schap in de watersport. Dat zien wij ook terug in de bestemming van middelen. Vrijwel al onze investeringen betreffen de herbouw van oude aanlegvoorzieningen (damwanden en steigers). Het vreemd vermogen dat wij aantrekken, is puur voor de realisatie van deze opgave bedoeld. Marrekrite onderhoudt ongeveer 700 vrije aanlegvoorzieningen op zo'n 400 plekken in Fryslân. Sinds een jaar of 10 gaat het daarbij ook om MarBoeien, waarvan we er momenteel 100 beheren. Duizenden recreanten kunnen elke dag te kust en te keur kiezen uit talloze mooie plekken.

Nog altijd ontwikkelen we – zij het tegenwoordig nog mondjesmaat - ook nieuwe ligplaatsen. Zowel bij her- als nieuwbouw ligt de focus op kwalitatief hoogstaande, duurzame voorzieningen. Dat we hier goed in slagen blijkt uit de positieve feedback die wij krijgen. De focus op kwaliteit leidt op termijn bovendien tot een flinke verlaging van onze onderhouds- en beheerkosten. Duurzaam werken is inmiddels een modebegrip geworden. Voor Marrekrite betekent het vooral dat we kijken naar de lange termijn en dus naar de kosten van de gehele levenscyclus. Het mes van "kiezen voor kwaliteit" snijdt daarmee aan vele kanten tegelijk.

Steigers en damwanden

Het jaar 2025 was wat de vervanging van oude aanlegvoorzieningen betreft, in navolging van 2024, opnieuw geen opvallend jaar. We hebben uitgevoerd wat we ons ten doel hadden gesteld en dat verliep zonder noemenswaardige problemen. Omdat de kosten meevielen ten opzichte van de begroting, konden we zelfs enkele extra werkzaamheden uitvoeren. De aannemers leverden de werken tijdig en volgens onze eisen op. Daarmee werkten we naar tevredenheid aan onze meerjarige vervangingsoperatie, zij het dat we de afgelopen jaren wel hebben gezien dat we steeds minder meters kunnen wegzetten voor hetzelfde geld. Tien jaar geleden hadden we berekend dat we in 2026 met de vervangingsoperatie klaar zouden zijn. Door de significant gestegen prijzen is dat niet haalbaar gebleken. Onze vervangingsopgave loopt na 2025 nog een paar jaar door. Het tempo van vervangen gaat wel naar beneden. Door de hele provincie heen zijn de slechtste voorzieningen inmiddels vervangen. We blijven jaarlijks vervangen wat de hoogste prioriteit heeft en hebben de ruimte en het overzicht om daarin te schuiven, indien nodig. Gelukkig blijft het tegenwoordig bij uitdagingen op financieel vlak.

MarBoeien

In 2024 heeft een aannemer alle MarBoeien gecontroleerd en waar nodig van nieuwe onderdelen voorzien. Op dit moment houden we vast aan een inspectiecyclus van 2 jaar, met het oprekken van deze cyclus zijn we erg voorzichtig. Boven alles moeten onze voorzieningen veilig en betrouwbaar zijn, temeer daar de boeien zijn nog altijd heel populair zijn. Dit maakt de investeringen wel doelmatig. Tegelijk kan niet worden ontkend dat de boeien niet zo goedkoop zijn als we bij de introductie hadden gehoopt.

Vanwege de tweejaarlijkse inspectiecyclus zijn er in 2025 zijn geen acties ondernomen met betrekking tot de MarBoeien. Een nieuwe controle en eventuele herstelwerkzaamheden staan weer gepland voor 2026.

Húskes

Nadat er in 2024 weinig beweging te zien was op het terrein van “vuilwater”, kwam de zaak in 2025 langzaam weer op gang. Binnen het PBOW is afgesproken om te bekijken of de Húskes opnieuw in gebruik kunnen worden genomen. In samenspraak met onder andere Wetterskip is besloten om eerst één Húske aan een grondige testfase te onderwerpen. In samenwerking met het CEW is hiervoor eind 2025 een plan van aanpak opgesteld. De uitvoering van deze test staat gepland voor begin 2026 en moet duidelijkheid geven over de werking (kwaliteit van zuivering) en eventuele noodzakelijke aanpassingen om de 3 Húskes weer in bedrijf te nemen.
Na afronding van de testfase moet overigens nog wel worden bezien op welke wijze de daadwerkelijke ingebruikname en het onderhoud kan worden gefinancierd.

Wat heeft het gekost?

Waterrecreatie	**Begroting 2025**	**Begroting 2025 na wijziging**	**Jaarrekening 2025**	**Jaarrekening 2024**
Baten	16.643	58.643	57.765	16.158
Lasten	-823.289	-1.025.130	-977.486	-801.260
Saldo (voor bestemming)	-806.646	-966.487	-919.721	-785.102
Onttrekking uit reserves	-	50.000	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-806.646	-916.487	-919.721	-785.102

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.3 Programma Landrecreatie

Wat hebben we gedaan?

De hoofdtaak binnen het programma Landrecreatie betreft het beheer en onderhoud aan de fiets- en wandelknooppuntnetwerken. Daarnaast ontwikkelen en beheren we de toeristische overstappunten (TOP's). Het onderhoud aan deze voorzieningen wordt uitbesteed aan een aannemer. Het onderhoudscontract is per 2025 gegund aan de aannemer waar we al jaren naar tevredenheid mee werken. Er is een contract afgesloten voor de periode 2025 tot en met 2027, waarbij we de optie hebben om maximaal twee maal met twee jaar te verlengen. Dit betekent dat we met vertrouwen naar de toekomst kijken als het gaat om het vasthouden van de huidige kwaliteit. Fryslân behoort al jaren tot de top in Nederland en dat houden we graag zo.

Zoals elk jaar zijn voor de fiets- en wandelnetwerken, voorafgaand aan de start van het nieuwe seizoen, onderhoudsrondes gedaan. Daarnaast werden (schade)meldingen jaarrond verholpen. Ook zijn er, ter verbetering van beide netwerken, diverse trajectwijzigingen doorgevoerd. Soms gebeurde dat in verband met infrastructurele werken, om TOP's, ligplaatsen, of de netwerken van omliggende provincies beter te laten aansluiten, maar soms ook puur om de netwerken net weer iets aantrekkelijker of veiliger te laten lopen.

Daarnaast hebben we in 2025 de beoogde "TOP-explosie" kunnen realiseren. We kregen er maar liefst 11 TOP's bij, waarmee het TOP-netwerk Fryslân nu in totaal 30 TOP's telt, verspreid over de hele provincie.

Wat heeft het gekost?

Landrecreatie	**Begroting 2025**	**Begroting 2025 na wijziging**	**Jaarrekening 2025**	**Jaarrekening 2024**
Baten	-	15.000	27.095	73.044
Lasten	-435.420	-498.420	-352.884	-476.765
Saldo (voor bestemming)	-435.420	-483.420	-325.789	-403.721
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-435.420	-483.420	-325.789	-403.721

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.4 Programma Baggeren

Wat hebben we gedaan?

De ambitie om op het vlak van baggeren net zo projectmatig te opereren als op het domein van de vervanging van aanlegvoorzieningen, is in 2025 verder geconcretiseerd. De in 2024 gestarte baggerwerkzaamheden in het Lauwersmeer zijn begin 2025 afgerond. Daarnaast zijn in de loop van het jaar baggerwerkzaamheden uitgevoerd bij Brandemar, de Houkesloot en het Burgumer Mar. Hiermee zijn opnieuw belangrijke stappen gezet in het structureel aanpakken van de “verondieping” rondom onze ligplaatsen.

In 2025 is besloten om in plaats van externen, onze buitendienst de jaarlijks peilingen te laten uitvoeren op de locaties waar ook gemaaid wordt. Behalve het laten doen van peilingen, is ook de inhuur van externe ingenieursdiensten voor de voorbereiding en aanbesteding van baggerwerken niet langer nodig, aangezien we deze kennis inmiddels zelf in huis hebben. Door deze taken zelf te hand te nemen bouwen wij op efficiënte wijze een actueel, breed en actief bestand op, dat ons in staat stelt om een schatting te maken van onze structurele opgave.

Zoals we in eerdere jaren hebben opgemerkt, is de onderwaterwereld nog altijd grotendeels “terra incognita”. Dat is overigens geen reden voor paniek, overal kan nog prima gevaren worden. Anderzijds merken we wel dat het op bepaalde plekken ondieper wordt. Door jaarlijks op een flink aantal ligplaatsen te peilen, kunnen we de voortgang van de “verondieping” nauwkeurig volgen. De peilingen stellen ons bovendien in staat om toekomstige baggerwerken gericht te programmeren en tijdig in te spelen op problemen.

Voor de in 2025 uitgevoerde werken is gebruikgemaakt van eerder uitgevoerde milieu-hygiënische onderzoeken. Hierdoor zijn in dit verslagjaar geen kosten gemaakt voor aanvullend onderzoek. Het budget kon worden besteed aan het baggeren zelf. Baggeren blijft een prijzige bezigheid, maar dat gezegd hebbend, konden we met scherpe aanbiedingen werken.
De baggerwerken worden door ons bovendien inmiddels zelfstandig aanbesteed, vergelijkbaar met de aanpak die wordt gehanteerd bij projecten voor damwanden, steigers en overige werken. Deze werkwijze draagt bij aan meer voorspelbaarheid, een efficiëntere uitvoering en een structurele beheersing van de baggeropgave.

Wat heeft het gekost?

Baggeren	**Begroting 2025**	**Begroting 2025 na wijziging**	**Jaarrekening 2025**	**Jaarrekening 2024**
Baten	-	-	-	-
Lasten	-200.000	-200.000	-206.184	-245.958
Saldo (voor bestemming)	-200.000	-200.000	-206.184	-245.958
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-200.000	-200.000	-206.184	-245.958

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.5 Programma Ontwikkelingen

Wat hebben we gedaan?

De belangrijkste ontwikkeling binnen Marrekrite in 2025 is de start van het routebureau. In april is hiervoor een tweetal nieuwe medewerkers aangesteld. Routebureau Fryslân heeft dit jaar, na een periode van verkennen en leren kennen, de eerste stappen gezet in het opbouwen van een toekomstbestendig en samenhangend routeaanbod. Daarbij tekenden zich 2 grote domeinen af.

Enerzijds moest er een begin worden gemaakt met de ontwikkeling van een duidelijk beleids- en uitvoeringskader, waarin kwaliteit, data en samenwerking centraal staan. Met ruim 1.000 routes, een Routeboekje als kwaliteitsinstrument, een groeiend vrijwilligersnetwerk en samenwerking met partners zoals Merk Fryslân en de RMO's, maar ook diverse route-ontwikkelaars, is een begin gemaakt met het organiseren van de wereld van het route-aanbod. 2025 stond daarmee in het teken van organisatieopbouw, het ontwikkelen van kwaliteitscriteria voor routes en het verkennen van kansen en knelpunten. Samenwerking met vrijwilligers, gemeenten en (landelijke) partners vormde de kern van de werkzaamheden.

Het andere grote aandachtsveld voor het routebureau betrof de routes zelf (beheer). Er is gestart met het checken van de belangrijkste routes op kwaliteit, juistheid en actualiteit. Projecten als de Elfstedenfietsroute (ontwikkeling routekaart en de keten rond de bijbehorende stempelkaart) tonen de inzet op zowel beheer als verbetering, waarbij we extra aandacht hebben voor beleving, erfgoed en toegankelijkheid.

Eenmaal aan de slag met het enorme route-aanbod (meer dan 100 routes), bleek meteen dat er veel achterstallig onderhoud is. Er is geen route waar niet iets mee aan de hand is. We denken dat het wel even duurt voor de basis (het bestaande) op orde is, zoals bij onze voorzieningen op water en land intussen het geval is. Dat betekent dat we realistisch moeten zijn naar onze stakeholders. Nieuwe initiatieven zijn mooi en brengen een hoop vrolijkheid en energie met zich mee, maar we moeten de basis op orde krijgen om "in control" komen.

Wat de financiële kant betreft: het budget voor 2025 voor het routebureau was door het adviesbureau in de verkenningsfase geraamd op € 330.000. Doordat de medewerkers pas in april in dienst konden treden, was al vroeg duidelijk dat dit budget niet volledig besteed zou worden. Via een begrotingswijziging is het budget voor 2025 verlaagd naar € 210.000. En ook die inschatting blijkt uiteindelijk iets te hoog zijn geweest.

Overigens is het goed om te weten dat het programma Ontwikkelingen meer behelst dan alleen het routebureau: onder dit programma vallen diverse door externe partijen gefinancierde projecten, waarvan de lasten grotendeels via de balans lopen. In 2025 zijn diverse projecten, waarvoor Marrekrite incidentele bijdragen van vooral de provincie Fryslân heeft ontvangen, inhoudelijk en financieel afgerond. Het gaat dan om de projecten Vaarknooppunten, Vuilwater, Vaarklasse G, Camperen, Dagrecreatieve Netwerken 2024 en het Rondje Snitsermar. Een deel van de restbudgetten is terugbetaald aan de provincie, voor een ander deel is de projectperiode verlengd. Dat betreft onder andere het project Vuilwater, waarvoor we in 2025 zijn gestart met een onderzoek naar een vervolg, maar ook het project Landpadenregeling, waarvoor we eind 2025 - naar aanleiding van een motie in provinciale staten - de opdracht hebben gekregen om het advies uit 2021 te actualiseren.

De provincie heeft ons gevraagd het restbudget van het project Vaarklasse G in 2026 te gebruiken voor het ontwikkelen van een digitale vaarkaart. Binnen het Rondje Snitsermar zetten we, door de aanleg van een fietspad, in op ontsluiting van de ligplaatsen aan de Noarder Aldewei nabij Goïngaryp.

Door de afronding van diverse lopende projecten en een geringe aanwas van nieuwe plannen, ontstond er in 2025 meer rust en ruimte in de organisatie om aan de bedrijfsvoering te werken.

Wat heeft het gekost?

Ontwikkelingen	**Begroting 2025**	**Begroting 2025 na wijziging**	**Jaarrekening 2025**	Jaarrekening 2024
Baten	-	175.000	143.868	-
Lasten	-20.000	-210.000	-178.676	-
Saldo (voor bestemming)	-20.000	-35.000	-34.808	-
Onttrekking uit reserves	-	35.000	28.774	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-20.000	-	-6.034	-

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.6 Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers

Wat hebben we gedaan?

Zoals we in eerdere jaarverslagen ook opmerkten, is het weer al jaren een veel belangrijker factor in de recreatie was dan het vroeger was. In de hoogtedagen van de watersport in Fryslân ging je “gewoon varen” als je een boot had, weer of geen weer. Dat is al lang niet meer zo. Veel mensen hebben de luxe dat zij voor hun ontspanning uit vele activiteiten kunnen kiezen. Het weer telt sterk me in de uiteindelijke keuzes. Tegenwoordig boeken mensen een weekje naar de zon makkelijker, dan vroeger een dagje naar de Efteling.

2025 was qua weer een uitzonderlijk jaar (zie knmi.nl). In de afgelopen 100 jaar was het alleen in 2022 warmer dan in 2025. Hoewel de oorzaak hiervan te denken geeft, is het effect voor de recreatie positief. Het voorjaar begon vroeg en was zacht. Het regende bijna niet. De zomer was warm en eveneens droog en leverde maar liefst tweemaal een hittegolf op. De herfst was zacht, maar juist erg nat. Al met al hadden we in 2025 een lang seizoen met veel mooie dagen, met veel droog en zonnig weer. Dat was daarom goed recreëren op het water, maar ook om te fietsen en te wandelen was 2025 een prachtig jaar.

Ondanks het uitzonderlijk goede weer hadden onze mensen op het water (buitendienst) de indruk dat het qua drukte een vrij gemiddeld jaar was, of eerder wat aan de rustige kant. Rond de bouwvak was het tijdelijk erg druk, maar dat is elk jaar zo. Dit beeld staaft de stelling uit de verslagen van de afgelopen jaren: “we lijken te kunnen concluderen dat er sprake is van een trend, die vóór de corona-periode al zichtbaar werd: het wordt rustiger op het Friese water”.

Als het rustiger wordt op het water is het logisch om te veronderstellen dat de wimpelverkoop ook terug zou lopen, maar dat lijkt niet aan de orde te zijn. Al jaren zien we een licht stijgende verkoop, waarbij alleen 2024 een uitzondering is. In dat jaar viel het aantal verkochte wimpels iets terug, maar in 2025 herstelde de trend zich die tot en met 2023 zichtbaar was: elk jaar iets meer verkochte wimpels.

De conclusie lijkt te zijn dat het aantal gebruikers nog steeds toeneemt, maar dat het gebruik per gebruiker afneemt. Dat strookt met de stelling hierboven: mensen hebben meer activiteiten dan varen alleen. Ondanks het feit dat zij minder (vaak) varen, blijven mensen de wimpel kopen.

Waarom de verkopen in 2024 licht daalden, is gissen. Een verklaring zou kunnen zijn dat we in 2024, voor het eerst in jaren, de wimpelprijs met € 5 verhoogden. In het verleden werd de wimpel elk jaar een euro duurder. Per 2017 is besloten de prijzen voor een aantal jaren vast te zetten en ze na een nader te bepalen aantal jaren in een keer met € 5 te verhogen. Er zou dus sprake kunnen zijn geweest van een “schrikeffect”. Als dat zo was, was de schrik maar van korte duur, want in als gezegd verkochten we nog nooit zo goed als in 2025. Doordat we in 2025 niet alleen hogere aantallen verkochte wimpels zagen dan in 2023, maar ook elke verkochte wimpel € 5 meer opbracht, is de wimpelomzet in 2025 naar een recordhoogte gestegen.

We zien eveneens positieve ontwikkelingen op het vlak van de donateurs. Nog steeds kiezen mensen ervoor om zich structureel aan ons te verbinden door donateur te worden. In lijn daarmee zien we de bedragen die we aan vrijwillige bedragen extra binnen krijgen ook nog altijd toenemen. Ook lijkt het erop dat we vaker worden gevonden in het kader van schenkingen en nalatenschappen.

Al met al is het hele gebeuren rondom de wimpelverkoop hiermee binnen onze begroting inmiddels een factor van formaat geworden. Met recht zouden we kunnen spreken van de recreant en toerist als zijnde “de 15e deelnemer in onze GR”.

Op het vlak van de vrijwilligers was 2025 opnieuw een rustig jaar. De vrijwilligers krijgen het qua werkzaamheden steeds rustiger. Dat geldt zowel voor degenen die voor ons wimpels verkopen, als voor degenen die onze voorzieningen controleren. Deze trend loopt mooi in de pas met het steeds ouder worden van deze groep. Aangezien we dit al jaren aan zien komen (er komen geen nieuwe jonge vrijwilligers meer bij), zijn we al geruime tijd bewust aan het sturen om de organisatie onafhankelijk te maken van de inzet van vrijwilligers. Dat doet natuurlijk niets af aan de enorme waardering die wij hebben voor hun inzet in de jaren die achter ons liggen, toen hun bijdrage enorm was, en ook cruciaal.

Wat heeft het gekost?

Wimpels e.d.	**Begroting 2025**	**Begroting 2025 na wijziging**	**Jaarrekening 2025**	**Jaarrekening 2024**
Baten	-	275.000	294.502	329.390
Lasten	-20.000	-26.000	-27.158	-24.955
Saldo (voor bestemming)	-20.000	249.000	267.344	304.435
Onttrekking uit reserves	-	-	-	
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-50.000
Saldo (na bestemming)	-20.000	249.000	267.344	254.435

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

2

Paragrafen

2.1 Lokale heffingen

Bij Recreatieschap Marrekrite kennen we geen lokale heffingen zoals bij een gemeente of provincie.

2.2 Weerstandsvermogen

Bij het opstellen van de begroting en jaarrekening dienen de voorzienbare en kwantificeerbare risico's zo goed mogelijk in beeld te worden gebracht. We ontwikkelen hiervoor beleid in overleg met een financiële werkgroep, bestaande uit een afvaardiging van de deelnemers. Dat hangt samen met het inzicht in onze resterende vervangingsopgaven en onze baggeropgave. Op het moment dat we deze duidelijk hebben en deze financieel meerjarig is vertaald, weten we de impact op ons huidige weerstandsvermogen en kunnen we kijken wat een adequaat niveau is voor de resterende opgaven binnen onze begroting. We hanteren in deze jaarstukken de uitgangspunten zoals die tot nu toe golden. We beschouwen de Bestemmingsreserve Baggeren (BB) als ware het een voorziening totdat we via jaarlijks peilen zicht hebben gekregen op de structurele baggeropgave, zoals gemeld in het Plan van Aanpak Baggeren 2020-2030, dat eind 2020 door het algemeen bestuur is vastgesteld.

Ten aanzien van weerstandsvermogen en risicobeheersing dient ten minste te worden opgenomen:

- inventarisatie van de weerstandscapaciteit,
- In de paragraaf inventarisatie van de risico's,
- beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's,
- een kengetal voor:

  a. netto schuldquote
  b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
  c. solvabiliteitsratio
  d. grondexploitatie
  e. structurele exploitatieruimte en
  f. belastingcapaciteit (n.v.t.),

- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover Marrekrite beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Deze weerstandscapaciteit bestaat uit een tweetal elementen:

- Weerstandscapaciteit in de exploitatiesfeer:
  a. onvoorzien incidenteel en structureel (n.v.t.),
  b. onbenutte belastingcapaciteit (n.v.t.).

- Weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer:
  a. algemene reserve,
  b. bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR).

		Jaarrekening 2025			Jaarrekening 2024		
		1-1-2025	*Mutaties*	*31-12-2025*	*1-1-2024*	*Mutaties*	*31-12-2024*
A	Algemene Reserve (AR)	3.614.242	-150.799	3.463.443	3.773.720	-159.478	3.614.242
B	Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000
C	Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	214.138	-	214.138	164.138	50.000	214.138
	Subtotaal reserves	4.128.380	-150.799	3.977.581	4.237.858	-109.478	4.128.380
	Gerealiseerd resultaat			157.245			127.975
	TOTAAL EIGEN VERMOGEN			4.134.826			4.256.354

De weerstandscapaciteit van Marrekrite bedraagt, gelet op de stand van de algemene reserve, zonder het onverdeelde resultaat ultimo 2025 € 3,68 miljoen.

Beoordeling omvang van de risico's

Hoe komen we tot de benodigde weerstandscapaciteit?

Bij iedere begroting en jaarrekening actualiseren wij de risico's. We gaan na of er nieuwe risico's zijn bijgekomen en/of risico's vervallen. Van de risico's die we lopen, vindt een inschatting plaats van de omvang en van de kans dat het zich voordoet. Bij het bepalen van de omvang is ook van belang of het om een structureel of een incidenteel risico gaat. Afhankelijk van de mogelijkheden om de risico's te beheersen, vindt vervolgens een correctie naar beneden plaats. Alle risico's, na correctie, tellen we bij elkaar op. Dat totaal is de benodigde weerstandscapaciteit.

In 2024 hebben we een notitie Weerstandsvermogen in het Algemeen Bestuur vastgesteld. In deze notitie verlaten we de beoordeling van het weerstandsvermogen via de salariskosten. We leggen vanaf dan een relatie tussen de weerstandscapaciteit en de solvabiliteit: met name vanwege de bijzondere omstandigheden dat we als Marrekrite in tegenstelling tot vele andere GR's in relatie tot onze begrotingsomvang veel vaste activa hebben. Dat leidt tot een reëlere ratio van het weerstandsvermogen.

Dat levert een minimaal benodigde weerstandscapaciteit op: deze bedraagt in 2025 € 2,85 miljoen. De ratio van het weerstandsvermogen berekenen we voor 2025 op 125%. Daarmee valt deze binnen de afgesproken marges van de nota Weerstandsvermogen.

Risico's Baggeren en de relatie met de Bestemmingsreserve Baggeren

De acties volgend uit het Plan van Aanpak Baggeren 2020-2030 richten zich, behalve op een paar specifieke projecten, vooral op het projectmatig aanpakken van ondieptes bij de meest populaire locaties. In 2025 hebben we, net als in 2024, goede voortgang weten te boeken op de projecten die in de planning stonden. Daarmee lijken we de jaren van moeizaam vooruitkomen definitief achter ons te laten.

Tot 2024 hadden we vaak te maken vertragingen, veelal vanwege technisch inhoudelijk kwesties zoals de problemen rondom PFAS. Maar ook de ambitie om zaken te combineren, de beperkte personele capaciteit, e.d. speelden ons parten.

Om de oplopende rentelasten van de langlopende lening te kunnen opvangen, hebben we de jaarlijkse begrotingslast voor baggeren teruggebracht naar € 200.000. Hiermee is de cyclus van onderhoud van 24 naar 30 jaar gebracht. Onze inschatting op dit moment is, dat we hierdoor geen extra risico's lopen. Met de kwaliteitsslag die we het afgelopen jaar hebben gemaakt zien we onze inspanningen ook daadwerkelijk "uitbetaald" worden.

Omvang weerstandsvermogen

De omvang van het weerstandsvermogen drukken we uit in een ratio. Ratio's beschouwen we als een indicatie. De ratio voor het weerstandsvermogen berekenen we aldus (x 1000):

Weerstandsvermogen

$$\text{Ratio van het weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscpaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{3.678}{2.223} = 165\%$$

De ratio van het weerstandsvermogen moet minimaal 100% zijn om als "voldoende" te kwalificeren. In de nota Weerstandsvermogen houden we een bandbreedte tussen de 100% en 140% aan, waarbuiten aanvullende acties nodig zijn. De huidige waarde voor 2025 valt buiten deze bandbreedte. Dat komt doordat onttrekkingen niet (volledig) hebben plaatsgevonden.

Bestemmingsreserves

Naar aanleiding van de Notitie Reserves en Voorzieningen (december 2019) is het aantal bestemmingsreserves waarover Marrekrite kon beschikken, sterk teruggebracht. Ook de (structurele) verrekening met de programmasaldi behoort al enige jaren tot het verleden.

Wat op dit moment resteert, is een bestemmingsreserve Baggeren, die we vanwege de reeds gememoreerde vervolgacties, behandelen als ware het een voorziening. De jaarlijkse sets nieuwe peildata leveren steeds betrouwbaardere prognoses.

Het onderhoud aan damwanden en steigers is met de grootschalige investeringen in de vervangingsopgave relatief beperkt geworden, waarmee de noodzaak voor een specifieke onderhoudsreserve afwezig is. Waar we vroeger spaarden voor "planmatig vervangingsonderhoud" worden onze (vervangings)investeringen nu geactiveerd. De daarmee samenhangende kapitaallasten bekostigen we via de exploitatie. Het dagelijks (klein) onderhoud aan onze voorzieningen, dat als gezegd tegenwoordig heel beperkt is, bekostigen we eveneens vanuit de exploitatie.

Stille en geheime reserves

Marrekrite heeft (meestal ten behoeve van de steigers en damwanden) meerdere kavels water, drassige oevers en landbouwgrond in bezit. Deze gronden zijn indertijd “om niet” verkregen en hebben daardoor geen waardering op de balans. Dergelijk bezit noemt men stille reserves. Op grond van BBV is het niet toegestaan deze bezittingen te herwaarderen. De (historische) verkrijgingsprijs is in dit geval de waarderingsgrondslag. Op de balansdatum is de omvang van de stille reserves derhalve niet bepaald.

Marrekrite kan besluiten een deel van dit bezit in de toekomst te verkopen. Grondslag voor verkoop is altijd een taxatie van het betreffende bezit. Verkoop-baten lichten wij, conform de Financiële Verordening (vanaf € 25.000) in de tussentijdse rapportage of de jaarrekening toe als een incidentele bate. In 2025 hebben er geen verkopen plaatsgevonden.

Financiële kengetallen

Zoals we bij de introductie in deze paragraaf hebben aangegeven, zijn niet alle kengetallen voor Marrekrite van toepassing. In onderstaande tabel zijn alleen de relevante kengetallen opgenomen.

Jaarstukken 2025 *Kengetallen*	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Netto schuldquote	207%	306%	252%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	207%	306%	252%
Solvabiliteitsratio	38%	33%	33%
Structurele exploitatieruimte	9%	8%	10%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft aan in welke mate sprake is van een overschot of tekort aan liquide middelen. In de loop van 2025 voorzagen we een tekort aan liquide middelen. Eerste hebben we een kortlopende lening aangetrokken en in oktober een langlopende lening via de BNG van ¤ miljoen.

Solvabiliteit

De solvabiliteitspositie van een onderneming of instelling geeft een beeld van de mate waarin zij in staat is haar toekomstige verplichtingen te voldoen. Het geeft de verhouding tussen eigen vermogen en totaal vermogen aan. De solvabiliteitpositie van Marrekrite is en blijft uitstekend in 2025, maar is wel dalend als gevolg van de aangetrokken (lange) geldlening in 2022 en de nieuwe lening in 2025 gecombineerd met een daling van het eigen vermogen als gevolg van de afbouw van het vermogen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte van een onderneming of organisatie is binnen de jaarrekening. Hoe hoger het kengetal, hoe beter. Deze structurele vrije ruimte is met het nieuwe financiële beleid toegenomen, omdat het rekeningresultaat bestaat uit de resultaten van alle programma's tezamen en er geen automatische storting of onttrekking meer plaatsvindt in relatie tot de bestemmingsreserves.

De structurele exploitatieruimte is in verhouding tot voorgaand boekjaar gestegen. Het structurele resultaat ten opzichte van het voorgaande boekjaar is verbeterd, onder andere vanwege lagere uitgaven aan loonkosten.

TOTAAL MARREKRITE	**Begroting 2025**	**Begroting 2025 na wijziging**	**Jaarrekening 2025**	**Jaarrekening 2024**
Saldo structurele baten en lasten	-66.098	-20.021	168.245	73.975
Saldo incidentele baten en lasten	28.918	-11.000	-11.000	54.000
	-37.180	-31.021	157.245	127.975

2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Aanlegvoorzieningen

Als al onze ca. 700 aanlegplaatsen op ruim 300 locaties achter elkaar zouden worden gelegd, hebben we circa 33 km aanlegvoorziening in de vorm van steigers en damwanden in beheer op de mooiste plekken in het buitengebied van de provincie. Daarvan liggen sinds eind 2020 in totaal 100 MarBoeien op het water.

Containers

Onze circa 120 containers (recreatie-afval) blijven 's winters in het veld staan, maar worden dan wel grotendeels afgesloten. Ze worden jaarlijks gecontroleerd en - indien nodig – door de schipper van de milieuboot gerepareerd. Daarmee wordt de kwaliteit bewaakt en de levensduur verlengd. Wanneer reparatie niet langer toereikend is, worden jaarlijks enkele containers vervangen door nieuwe exemplaren.

Inspectievaartuig MK1

Onze eerste echte werkboot is halverwege 2013 aangeschaft en wordt in 15 jaar afgeschreven (tot 2028). Het schip ligt, sinds we in 2022 naar Uitwellingerga zijn verhuisd, "voor huis" in het water. Aanvankelijk besteedden we het technisch onderhoud aan onze schepen nog uit, maar sinds wij beschikken over een buitenploeg met meerdere technisch goed onderlegde collega's, doen wij veel onderhoud aan onze schepen zelf. Ook kleine verbouwingen en aanpassingen doen we doorgaans in eigen beheer.

Groot onderhoud, zoals het inbouwen / reviseren van motoren of groot schilderwerk, besteden we uit, hoewel we ook daar de nodige hand- en spandiensten bij verlenen. Dat alles maakt dat wij onze vier werkschepen tegen zeer scherpe lasten op het water kunnen houden.

Milieuboot MK2

De milieuboot ("afvalcontainerboot") MK2 is eind 2013 van Boarnsterhim overgenomen en wordt ingezet om er het recreatie-afval mee in te zamelen. De verwerking dit afval is een taak van Omrin. In 2014 is een bijboot met motor en trailer aangeschaft om op moeilijk bereikbare locaties afval op te kunnen halen.

Zoals hierboven aangegeven, doen we zoveel mogelijk onderhoud aan het schip zelf. De laatste jaren heeft dit nogal wat om handen gehad. De boot is decennia lang intensief gebruikt en vlot achter elkaar moesten we het ene na het andere cruciale onderdeel vervangen, waaronder recent nog de hoofdmotor. Helaas zijn we er nog niet. Vanwege de strenge regelgeving in de binnenvaart is er opnieuw gekeken naar de stabiliteit van het vaartuig. Ook daar blijkt dat er stevige aanvullende maatregelen nodig zijn om aan de eisen te voldoen. Eind 2023 zijn er in overleg met de Inspectie afspraken gemaakt, zodat de inzet van het schip veilig kon worden gesteld. Er werden tijdelijk zogenaamde "zwembandjes" gemonteerd.

In het najaar van 2025 werd een aanvang gemaakt met een structurele oplossing. In dat kader is een marktconsultatie uitgevoerd door gesprekken te voeren met drie scheepswerven. Dit om inzicht te krijgen in de beste aanpak en de bijbehorende kosten. Op basis van deze gesprekken zijn de aangedragen opties en randvoorwaarden door ons uitgewerkt in een beslisboom. Hieruit kwam als beste oplossing naar voren om het bestaande voor- en middenschip te verbreden.
In juli 2025 is deze aanpassing aanbesteed en in oktober zijn de werkzaamheden gestart.
Verder is besloten om meteen de kraan vervangen, die tevens het einde van haar technische levensduur had bereikt.

De oorspronkelijke begroting van € 200.000 is in de tussenrapportage bijgesteld tot € 265.000, niet als gevolg van tegenvallers, maar als gevolg van diverse aanvullende maatregelen ter verbetering van de stabiliteit, efficiëntie, veiligheid en duurzaamheid van het vaartuig. Door een deel van deze aanpassingen kunnen meer werkzaamheden in eigen beheer worden uitgevoerd, wat op termijn kostenbesparend werkt en de extra investering ruimschoots compenseert.

Met de onderhanden ingrepen kan het schip naar verwachting weer jarenlang vooruit en blijven grote kosten de komende jaren naar verwachting achterwege, regulier onderhoud daargelaten.

We hebben de restboekwaarde van de oude elementen van de MK2 in deze jaarrekening afgewaardeerd.

Duwponton

Het duwponton is 4 x 5 meter groot en is in 2010 aangekocht om (destijds) schapen te vervoeren en kleine onderhoudswerkzaamheden te doen. Dit ponton schrijven we in 20 jaar af en is dus eind 2030 afgeschreven. Het ponton is in de afgelopen jaren slechts beperkt ingezet. Gezien de huidige goede staat is in 2025 besloten dat een aanpassing van het ponton het geschikt maakt voor het vervoeren van maaimaterieel, wat efficiencyvoordelen oplevert.

Installatie YOSS

Onze mobiele Yoss-vuilwaterpomp is in 2014 tweedehands aangeschaft ten behoeve van het project “Vuilwaterboot”. De installatie staat niet op de balans en is opgeslagen in Uitwellingerga.

Húskes

Zoals hierboven reeds is gememoreerd, hebben onze drie Húskes het afgelopen seizoen niet op het water gelegen. Er is een doorstart van de dit initiatief nodig, waarbij rollen, taken en financiering eerst goed moeten worden afgestemd. Het is heel belangrijk voor de waterkwaliteit en voor ons imago als watersportgebied dat onze deelnemers en Wetterskip hierover goede afspraken maken.

In 2025 is binnen het PBOW afgesproken om te inventariseren of de Húskes opnieuw in gebruik kunnen worden genomen. In samenspraak met onder andere het Wetterskip is besloten om eerst één Húske aan een grondige testfase te onderwerpen. In samenwerking met het CEW is hiervoor eind 2025 een plan van aanpak opgesteld. De uitvoering van deze test staat gepland voor begin 2026 en moet duidelijkheid geven over de werking en eventuele noodzakelijke aanpassingen om het Húske weer in bedrijf te nemen en de bekostiging ervan.

Borden netwerken

De knooppuntborden, dragers en informatiepanelen van de knooppuntnetwerken en de TOP-zuilen blijven formeel in eigendom van de gemeenten. Ook de vervangingskosten worden doorberekend aan de gemeenten. Hetzelfde geldt voor de toeristische overstappunten.
In totaal is ruim 2.800 km fietspad in ons werkgebied voorzien van knooppuntbebording (868 knooppunten). Op het gebied van wandelen geldt dat ruim 3.900 km wandelpad is voorzien van 2.106 knooppunten. Eind 2025 waren er in totaal 30 TOP’s gerealiseerd.

Kantoorinventaris

De kantoorinventaris is inmiddels volledig afgeschreven. Vanwege de activeringsgrens van € 25.000 zullen de meeste lasten voor inventaris in de toekomst via de exploitatie lopen.

2.4 Financiering

We handelen conform onze Financiële Verordening 2025. Langlopende schulden kenden we in 2022 voor het eerst in de geschiedenis van Marrekrite. De liquide middelen zijn bij banken ondergebracht als rekening courant tegoeden.

We hebben inmiddels rentelasten uit vreemd vermogen als gevolg van een aangetrokken langlopende geldlening via de gemeente Súdwest-Fryslân van € 4,0 miljoen, waarvan in 2023 het eerste deel is afgelost. Daarnaast hebben we rentelasten vanwege een langlopende lening aangetrokken per oktober 2025 (30 jaar) en een kortlopende lening tot oktober 2025. We hebben de langlopende lening die we in 2024 hebben aangetrokken (1 jaar en twee dagen) afgelost in 2025. Voor de volledigheid geven we de maxima voor zowel de renterisiconorm als de kasgeldlimiet:

- de renterisiconorm bedraagt 20% van de grondslag, zijnde het begrotingstotaal (lasten) van het betreffende boekjaar (€ 2,68 miljoen); de renterisiconorm bedraagt € 0,54 miljoen en heeft betrekking op de vaste schuld.
- de kasgeldlimiet bedraagt voor gemeenschappelijke regelingen 8,20% van het begrotingstotaal (lasten) van het betreffende boekjaar. De kasgeldlimiet bedraagt € 0,22 miljoen.

In 2025 hebben we als Marrekrite de renterisiconorm overschreden (vanwege de herfinanciering van de in 2024 aangetrokken langlopende lening) en zijn we binnen de kasgeldlimiet gebleven.

Rente-omslag

De rente-omslag wordt bepaald door het totale rentesaldo te relateren aan de totale boekwaarde en geeft daarmee de gemiddelde rente over de investeringen weer. Omdat Marrekrite in het verleden grotendeels heeft gefinancierd met eigen vermogen is de rente-omslag (veel) lager dan de rente op de aangetrokken langlopende geldlening. Inmiddels is de lange rente gestegen en de rentevergoeding over de tegoeden in de rijksschatkist daalt inmiddels. De markt verwacht nog een verdere stijging van de lange rente. De rente-omslag bedraagt op rekeningbasis 1,11% (begroting 1,46%). De rentetoerekening is daarop aangepast bij de jaarstukken.

Renteschema		Jaarrekening 2025
a.	externe rentelasten over de korte en de lange financiering	
	rente opgenomen langlopende leningen	133.525
	rente kortlopende schulden	-
b.	externe rentebaten:	-18.057
	geldleningen woningbouw	-
	hypothecaire geldleningen	-
	overige geldleningen	-
	Totaal door te rekenen externe rente (1)	**115.469**
c.	aan grondexploitatie door te belasten rente	-
	rente van projectfinanciering door te belasten aan taakvelden	
	Saldo door te rekenen rente (2)	-
d1.	Rente over eigen vermogen (3)	-
d2.	Rente over voorzieningen (4)	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (1+2+3+4)	**115.469**
e.	werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (=rente-omslag)	115.469
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	-
	boekwaarden per 01-01	
	totale boekwaarde staat C	10.386.551
	Correctie boekwaarde (verstrekte leningen)	-
	Boekwaarde excl. leningen derden	**10.386.551**
	OMSLAGRENTE MARREKRITE	**1,11%**

Schatkistbankieren

In 2013 is een rekening courant geopend in het kader van (het verplicht) Schatkistbankieren. De overheid stelt ook gemeenschappelijke regelingen verplicht hieraan deel te nemen. Een nadelig gevolg – in normale marktomstandigheden - is het verlies van rente-inkomsten.

Ten aanzien van het Schatkistbankieren geldt per 1 juli 2021 een minimaal drempelbedrag van € 1.0 miljoen. De norm voor het bepalen van het drempelbedrag bij een lagere overheid bedraagt per 1 juli 2021 2,0% van het begrotingstotaal aan lasten, ergo € 54.000. Marrekrite dient daarom per 1 juli 2021 een (minimale) drempel aan te houden van €1.0 miljoen.

Berekening benutting drempelbedrag Schatkistbankieren 2025				
Begrotingsbedrag verslagjaar				2.682.572
Drempelbedrag 2,0% van het begrotingsbedrag (per 01/07/2021)				53.651
Minimaal drempelbedrag per 01/07/2021				*1.000.000*
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Buiten schatkist	250.695	72.192	106.366	876.404
Ruimte onder drempel	749.305	927.808	893.634	123.596
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

In 2025 heeft Marrekrite de drempel niet overschreden.

2.5 Bedrijfsvoering

Het grootste deel van de kosten binnen het programma Bedrijfsvoering bestond tot nu toe uit de salariskosten van de vaste medewerkers. In 2025 hebben we, zoals eerder geschetst, 2 nieuwe collega's kunnen aanstellen. Voor het overige waren er geen mutaties.

Met ingang van de Jaarstukken 2019 rekenen we, voor zover mogelijk, de loonkosten als directe kosten toe aan de verschillende programma's, inclusief een opslag voor overhead. De niet toe te rekenen loonkosten en de overige indirecte kosten blijven achter op het programma Bedrijfsvoering. Voor speciale projecten en/of in het geval dat specifieke kennis noodzakelijk is dat niet binnen de organisatie aanwezig is, huren we tijdelijk externe medewerkers of adviseurs in.

Personele bezetting 2025	
directeur	0,89
officemanager	0,73
medewerker communicatie	1,00
senior beleidsadviseur	0,67
teamleider beheer en onderhoud	1,00
projectleider landrecreatie	0,89
technisch medewerker watersport	0,78
schipper milieuboot	0,89
medewerker groenonderhoud	1,00
medewerker groenonderhoud	1,00
coördinator Routebureau	0,63
medewerker Routebureau	0,71
TOTAAL	10,19

Digitalisering/ICT

Voor het digitale beheer van onze voorzieningen maken we gebruik van het beheerprogramma C-TIP. Hierin staan alle data over onze voorzieningen opgenomen. Relevante data hieruit wordt gedeeld met derden.

Twinfield, ons financiële pakket, is adequaat voor een relatief kleine organisatie als de onze. Het is niet specifiek ontwikkeld voor overheidsorganisaties, maar met behulp van een intermediair hebben we de afgelopen jaren een passende inrichting van onze administratie kunnen maken, die voldoet aan de wet- en regelgeving die zo specifiek is voor de overheid (BBV).

ICT-ondersteuning, zowel hardware als infrastructuur, wordt extern ingehuurd. Sinds 2024 werken we met een clouddienst. Daarmee zijn we ook qua ICT goed toegerust op de toekomst.

Rechtmatigheid

Vanaf verslagjaar 2023 stelt niet de accountant, maar het dagelijks bestuur de verantwoording over de rechtmatigheid op. De commissie BBV heeft hiervoor een standaardtekst opgesteld. Deze rechtmatigheidsverantwoording is een verplicht onderdeel van onze Jaarrekening 2025. In deze opgestelde standaardtekst wordt gesproken over afwijkingen. Onder afwijkingen wordt verstaan: posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen (fouten), en posten waarbij voor het dagelijks bestuur ten aanzien van de rechtmatigheid onduidelijkheid bestaat (onduidelijkheden). Hierbij is belangrijk om op merken dat deze “onduidelijkheden” niet gelijk zijn aan de formele onzekerheden in de controle van de externe accountant. Vanuit de interne controle kan er informatie worden verkregen over onduidelijkheden, die twijfel over de rechtmatigheid oproepen. Een voorbeeld hiervan is dat juristen van mening zouden kunnen verschillen over een aanbesteding. Onduidelijkheid over interpretatie, uiteenlopende oordelen over de rechtmatigheid en de daarmee verband houdende lasten, kunnen aangemerkt worden als onduidelijkheden.

Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:

a. begrotingscriterium,
b. voorwaardencriterium,
c. misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O).

Bovenstaande criteria komen expliciet tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording. Rechtmatigheidscriteria die ook de getrouwheid raken, zijn geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Bijvoorbeeld: de constatering van een verslaggevingsfout is geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Ook bijvoorbeeld de constatering dat een post in de jaarrekening niet voldoet aan de uitgangspunten van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) hoeft niet opgenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Actualisatie controleverordening, financiële verordening en normenkader

Het normenkader en de financiële verordening zijn in 2025 geactualiseerd en aangepast aan meest actuele wet- en regelgeving (BBV en Bado).

Verantwoordingsgrens: we hanteren een bedrag van € 50.000

De goedkeuringstoleranties zijn vastgelegd in het Normenkader 2025. In het eerder genoemde Bado staan de minimumeisen voorgeschreven voor de, in de controle te hanteren, toleranties. De goedkeuringstolerantie wordt berekend als een percentage van de totale lasten. Als wordt afgeweken van de goedkeuringstoleranties zoals opgenomen in dit besluit, licht de accountant dit toe in zijn controleverklaring.

De in 2025 vastgestelde goedkeuringstoleranties zijn:

Goedkeuringstoleranties getrouwheid accountant	Goedkeurende verklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding / afkeurende verklaring
Afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle	≤ 2%	> 2 % ≤ 4 %	> 4%

De goedkeuringsgrenzen voor het bepalen van de rechtmatigheidsverantwoording zijn gewijzigd ten opzichte van 2024:

Rechtmatigheidsverantwoording DB	Percentage	Lasten 2025	Bedrag 2025
Verantwoordingsgrens	2%	2.683.000	50.000
Rapporteringsgrens	1%	2.683.000	20.000

Fouten en/of onduidelijkheden als omschreven in de notitie rechtmatigheidsverantwoording (de afwijkingen) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld, indien de door het algemeen bestuur gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden.

De totale lasten van de jaarrekening 2025 van Marrekrite zijn ca. € 2,68 miljoen. Voor het boekjaar 2025 is de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid dus een bedrag van € 50.000,- (naar beneden afgerond op € 10.000).

In de paragraaf Bedrijfsvoering in de jaarrekening dient, op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV, aanvullende informatie opgenomen te zijn over de financiële rechtmatigheid. Het dagelijks bestuur beschrijft in deze paragraaf welke acties ondernomen worden om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Rapporteringsgrens: we hanteren een bedrag van € 20.000

Naast de goedkeuringstolerantie is er tevens een zogenaamde rapporteringstolerantie. Hierbij wordt gedoeld op het bedrag waarboven de accountant, voor wat betreft geconstateerde fouten of onzekerheden in de jaarrekening, heeft te rapporteren in het accountantsverslag.

Analoog hieraan stelt het algemeen bestuur voor de rechtmatigheidsverantwoording een rapporteringsgrens vast, waarboven geconstateerde onrechtmatigheden in de paragraaf Bedrijfsvoering worden opgenomen. De voor het verslagjaar 2025 gehanteerde rapporteringsgrens bedraagt € 20.000,- (naar beneden afgerond op € 10.000). De overige geconstateerde -acceptabele- begrotingsonrechtmatigheden zijn toegelicht in hoofdstuk 3.5.

Verbijzonderde interne controle (VIC)

Omdat Marrekrite als kleine organisatie niet in staat is om onafhankelijk een Verbijzonderde Interne Controle uit te voeren, hebben we de gemeente Súdwest-Fryslân gecontracteerd om voor ons deze controle op de rechtmatigheid uit te voeren.

De bevindingen van de VIC zijn afgestemd met de accountant en zijn terug te vinden in deze paragraaf, met in achtneming van de rapportagegrens. Tevens staan hier de verbetervoorstellen en/of beheersmaatregelen vermeld, die het dagelijks bestuur voorstelt voor de toekomst.

Criterium	Omschrijving	foutbedrag	onduidelijkheid	
Acceptabele begrotingsonrechtmatigheid lasten:				
a. Begrotingscriterium	a1. Lasten programma Baggeren	€ 6.184	€ -	
a. Begrotingscriterium	a2. Lasten programma Wimpels	€ 1.158	€ -	
Totale begrotingsonrechtmatigheid		€ 7.342		
b. Voorwaardencriterium	Europese aanbesteding	€ 173.584	€ -	*1*
c. Misbruik en Oneigenlijk Gebruik		€ -	€ -	
Totaal onrechtmatigheden		€ 180.926	€ -	
Waarvan acceptabel		€ -7.342		
Totaal niet-acceptabel		**€ 173.584**	€ -	

1. Het betreft het niet publiceren/aanbesteden van leveringen KLP van Lankhorst in 2025.

Toelichting + verbetervoorstellen en/of beheersmaatregelen

Begrotingscriterium

Alle begrotingsonrechtmatigheden op de programma's accepteren we op grond van de in de Financiële Verordening beschreven regels. Deze tellen daarom niet mee voor het rechtmatigheidsoordeel. Het betreffen zowel overschrijdingen als onderschrijdingen van de baten en de lasten.

De begrotingsonrechtmatigheden aan de lastenkant bedragen € 7.342. Deze lichten we op grond van de Financiële verordening verder niet toe.

De overige begrotingsonrechtmatigheden bedragen € 1.212.343 en zijn opgenomen in de tabel hieronder. Deze beschouwt het dagelijks bestuur als acceptabel op grond van de Financiële verordening. Deze begrotingsonrechtmatigheden worden tekstueel toegelicht onder 3.5.

	Acceptabele begrotingsonrechtmatigheid naar soort	**Bedrag**
A	overschrijding lasten met gerelateerde baten	€ 290.343
B	overschrijding lasten geautoriseerd door tussenrapportage	€ -
C	over- of onderprestatie <20% drempel	€ -
D	overschrijding baten	€ 47.640
E	onderschrijding van de lasten onder de prestatiedrempel	€ 720.198
F	onderschrijding baten onder de prestatiedrempel	€ 167.104
		€ 1.225.284

Ten aanzien van het begrotingscriterium zijn de investeringskredieten niet overschreden. De getroffen beheersmaatregelen zijn nog steeds effectief. De urenbesteding die achteraf wordt toegerekend aan de investeringen was weliswaar hoger dan begroot, maar valt binnen de beschikbaar gestelde investeringskredieten.

Voorwaardencriterium

De inkoop van leveringen ten behoeve van onze aanlegvoorzieningen is ten aanzien van een leverancier onrechtmatig. Deze conclusie komt voort uit de spend-analyse die vanuit de verbijzonderde interne controle is uitgevoerd. De onrechtmatigheid bedraagt afgerond € 174.000, wat neer komt op 6,59% van onze lasten.

Dat is boven de toegestane fouten- en onduidelijkhedengrens van 2%. We hebben inmiddels maatregelen genomen om deze onrechtmatigheid voor 2026 en verder te voorkomen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

De wimpeladministratie en de knooppuntkaarten zijn mensenwerk en daarmee foutgevoelig. Omdat we niet kunnen uitsluiten dat we meer wimpels ontvangen dan we bestellen -we maken inmiddels (zichtbare) tellingen van ontvangen wimpels, maar in 2025 nog op extrapolatie- kunnen meeropbrengsten wimpels ontstaan. We hebben hierop beheersmaatregelen genomen, zowel qua automatisering/registratie als ontvangst van wimpels en knooppuntkaarten, zodat dit tot een minimum kan worden beperkt. In 2025 waren er meer wimpels verkocht en is de eindvoorraad hoger dan verwacht, dus de conclusie is dat er meer wimpels zijn geleverd.

Status openstaande aanbevelingen VIC 2023 en 2024:

a. Frauderisico-analyse: opgesteld en vastgesteld door DB in 2025.
b. Beleidsregels misbruik en oneigenlijk gebruik: opgesteld en vastgesteld door DB in 2025.
c. Werkinstructie afdracht inkomsten wimpels: opgesteld en vastgesteld door DB in 2025.
d. Betalingen betaalverzoeken stoppen en via salarisadministratie betalen: voltooid in 2025.
e. Beheer betaalpas: inkopen op basis van factuur of betaalpas limiteren + werkinstructie: besproken maar nog niet geïmplementeerd. Volgt in 2026.
f. Bankautorisaties actualiseren: voltooid in 2025.
g. Afspraak externe accountant over schriftelijke vastlegging bevinding interimcontrole: besproken maar nog niet geïmplementeerd (personele capaciteit Eshuis). Volgt in 2026.
h. Expliciet in Financiële verordening vermelden dat doorbelastingen over programma's heen niet leiden tot onrechtmatigheid: opgesteld en vastgesteld door AB in 2025.

2.6 Verbonden Partijen

Niet van toepassing.

2.7 Grondbeleid

Recreatieschap Marrekrite heeft circa 170 percelen land in eigendom waarop (in de meeste gevallen) aanlegvoorzieningen zijn gerealiseerd. We bezitten locaties die zich bevinden in provinciaal of gemeentelijk vaarwater of te midden van terreinen van natuurorganisaties of boeren. Grondbezit is geen doel op zich, maar een middel om ligplaatsen te realiseren.

Wanneer we kansen zien om percelen te verkopen (met behoud van het recht er een aanleglocatie te beheren) trachten we deze te verzilveren. Het dagelijks bestuur dient altijd in te stemmen met verkoop. Het algemeen bestuur dient in te stemmen als de baten voor deze verkoop niet begroot cq. gepland zijn.

Veel percelen land zijn nauwelijks van (financiële) waarde, aangezien de geldende bestemming ander gebruik niet toestaat. Verkoop voor commercieel gebruik is daarom meestal niet mogelijk, tenzij een bestemmingswijziging plaatsvindt. Daar dit – als het al mogelijk is – de nodige voeten in aarde heeft, is van verkoop van eigendom in relatie tot een gewijzigde bestemming slechts zeer zelden sprake.

2.8 Openbaarheidsparagraaf Woo

De Wet Open Overheid (Woo), ingangsdatum 1 mei 2022, legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het opnemen van een openbaarheidsparagraaf in de jaarstukken, waarin wordt aangegeven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo.

De voorliggende paragraaf betreft de uitwerking van deze verplichting binnen de jaarrekening 2025. Daarbij richten wij ons op de drie pijlers van de Woo:

- Actieve openbaarmaking.
- Passieve openbaarmaking.
- Verbetering van de informatiehuishouding.

Actieve openbaarmaking
Per 1 november 2024 is de wettelijke verplichting ingegaan voor het actief publiceren van de volgende vijf informatiecategorieën (eerste tranche).

1a. Wetten en algemeen verbindende voorschriften (art. 3.3, eerste lid, onderdeel a).
1b. Overige besluiten van algemene strekking (art. 3.3, eerste lid, onderdeel b).
1d. Organisatie en werkwijze (art. 3.3, eerste lid, onderdeel d).
1e. Bereikbaarheidsgegevens (art. 3.3, eerste lid, onderdeel e).
2b. Vergaderstukken van de Staten-Generaal (art. 3.3, tweede lid, onderdeel b).

Marrekrite voldoet aan de verplichtingen van de eerste tranche. Naast de wettelijk verplichte categorieën publiceren we ook al de vergaderstukken van het algemeen bestuur en Woo-verzoeken. Op dit moment bereiden we de volgende categorieën voor, we volgen daarbij de tranches zoals vastgesteld door de Rijksoverheid.

Passieve openbaarmaking (Woo-verzoeken)
Naast het actief openbaar maken, kan iedereen altijd vragen om bepaalde informatie openbaar te maken, via een Woo-verzoek. Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en dat alleen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan en daarmee een uitzondering kan vormen. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang in het geding is. In 2025 zijn bij Marrekrite geen Woo-verzoeken binnengekomen.

Informatiehuishouding op orde
Een van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. Door digitalisering heeft Marrekrite hier de afgelopen jaren al stappen in gezet en ook de komende jaren zetten we hier nog extra op in.

In 2025 is een start gemaakt met een plan van aanpak om de informatiehuishouding en digitale veiligheid verder te verbeteren. Dit plan zal begin 2026 worden afgerond, waarna de benodigde stappen zullen worden uitgevoerd.

3

Jaarrekening

2025

3.1 Balans per 31 december 2025

Balans per 31 december 2025	2.024	2.025
Activa	*Saldo 31/12*	*Saldo 31/12*
Materiele vaste activa		
Investeringen maatschappelijk nut	10.140.102	11.246.382
Investeringen economisch nut	253.087	483.733
Vaste activa	**10.393.189**	**11.730.115**
Voorraden	22.773	11.265
Uitzettingen <1jr	569.303	659.396
Overlopende activa	-	2.626
Liquide middelen	132.459	74.664
Vlottende activa	**724.535**	**747.951**
Totaal Activa	**11.117.724**	**12.478.066**

Balans per 31 december 2025	2.024	2.025
Passiva	*Saldo 31/12*	*Saldo 31/12*
Eigen Vermogen	-4.256.355	-4.134.826
Algemene reserve	*-3.614.242*	*-3.463.443*
Bestemmingsreserves	*-514.138*	*-514.138*
Gerealiseerd resultaat	*-127.975*	*-157.245*
Vreemd Vermogen	-4.733.333	-7.600.000
Langlopende leningen >1jr	*-4.733.333*	*-7.600.000*
Vaste passiva	**-8.989.688**	**-11.734.826**
Vlottende schulden <1jr	-1.455.224	-316.187
Overlopende passiva	-672.813	-427.054
Vlottende passiva	**-2.128.036**	**-743.240**
Totaal Passiva	**-11.117.724**	**-12.478.066**

3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting & Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft en de nadere regels die Marrekrite daarover heeft opgenomen in haar financieel beleid. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 9 juli 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De vergelijkende cijfers en toelichtingen zijn aangepast voor vergelijkingsdoeleinden. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva tegen nominale waarden opgenomen. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij *vóór* het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. Activa geven we positief weer, passiva negatief.

Verantwoordings- en rapportagegrens

De in het kader van rechtmatigheid gehanteerde verantwoordingsgrens van € 50.000 en de rapporteringsgrens van € 20.000 zijn tevens (voor zover) van toepassing op de toe te lichten afwijkingen van de in de jaarrekening opgenomen overzichten van baten en lasten en (de toelichting op) de balans.

Begrotingsrechtmatigheid

Wij beschouwen als onrechtmatig, maar acceptabel en niet meetellend voor het rechtmatigheidsoordeel:

- een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren. Hieronder zijn ook begrepen doorbelastingen die over de programma’s heen budgetneutraal uitwerken.
- een overschrijding die geautoriseerd is door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage .
- prestaties in de vorm van activiteiten of doelstellingen die in een specifiek jaar leiden tot een over- of onderprestatie van met het algemeen bestuur gemaakte afspraken van minder dan 20% (de zogenaamde “drempel”),
- overschrijdingen van de baten;
- onderschrijdingen van de lasten, voor zover de afgesproken te leveren prestaties niet de over- of onderprestatiedrempel van 20% overschrijden;
- onderschrijdingen van de baten, voor zover de afgesproken te leveren prestaties niet de over- of onderprestatiedrempel van 20% overschrijden;

zolang de genoemde prestaties, baten en/of lasten tijdig zijn gemeld aan het algemeen bestuur. Onder tijdig verstaan we gebeurtenissen die na 1 oktober van het boekjaar zijn ontstaan en die zijn opgenomen in de jaarstukken.

Balans

Vaste activa

Investeringen met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht (netto-methode). In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden met ingang van het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grond wordt niet afgeschreven. Bij de waardering hiervan wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien dit naar verwachting blijvend is. In eerste instantie zullen we hiervoor een verliesvoorziening treffen, zodat dit bij gewijzigde marktomstandigheden kan vrijvallen. Alleen in uiterste gevallen boeken we waarde af op bezittingen, namelijk als er geen enkel zicht is op waardeherstel.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen (in jaren) voor investeringen > € 25.000:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Vervoersmiddelen	5 tot 20 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 tot 20 jaar
Overige materiële vaste activa	15 jaar

Investeringen met een maatschappelijk nut

Investeringen met een maatschappelijk nut, evenals investeringen met een economisch nut, activeren we met ingang van het jaar volgend op de gereed melding cq. levering van de investering. We schrijven via de lineaire afschrijvingsmethodiek af over de verwachte gebruiksduur, waarbij we in voorkomende gevallen rekening kunnen houden met een eventuele restwaarde. Normaliter schrijven we af tot nihil.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen (in jaren) voor investeringen > € 25.000:

Steigers	40 jaar
Damwanden	50 jaar
MarBoeien	10 jaar

Activa in ontwikkeling

De als “onderhanden werken” opgenomen investeringen/bezittingen zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de directe kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen, kosten van bouw- en woonrijp maken, maar ook de directe loonkosten vermeerderd met een opslag voor overhead), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten, indien van toepassing.

Vlottende activa

Winsten worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de verkrijgings- of vervaardigingskosten in mindering gebracht. Verliezen worden genomen zodra deze bekend zijn. Indien noodzakelijk worden ter zake tegen nominale waarde voorzieningen gevormd en op de balans gezet.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid betreffende debiteuren is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen. Geringe vorderingen worden afgewaardeerd bij het opmaken van de jaarstukken.

Vaste passiva

Reserves

Reserves worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Langlopende leningen

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde. De niet-bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel worden als vooruit ontvangen middelen op de balans verantwoord onder de overlopende passiva. De besteding van deze middelen vindt op een later tijdstip plaats.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling. Marrekrite kan in geval van nood terugvallen op art. 22 van de op 22 maart 2017 in de Staatscourant gepubliceerde wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Daarin is geregeld dat eventuele financiële tekorten worden gedragen door de deelnemers, ieder voor zijn eigen deel.

Schattingen

Ten aanzien van schattingen wordt in deze jaarrekening per post een oordeel gevormd over de omvang. Waar nodig zijn de grondslagen voor deze schattingen afzonderlijk opgenomen in de toelichting op de balans.

Vennootschapsbelasting

Voor alle activiteiten van de gemeenschappelijke regeling geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria. Marrekrite is daarmee niet belasting- en aangifteplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Doorschuif BTW/ BTW-compensatiefonds

Marrekrite schuift de BTW op overheidstaken door naar de deelnemers. Betaalde BTW presenteren we in onze jaarrekening als een last en doorgeschoven BTW als een bate (per saldo kostenneutraal).

3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2025

Activa

Toelichting op de balans per 31 december 2025	2.024	2.025
	Saldo 31/12	*Saldo 31/12*
Materiele vaste activa		
Investeringen maatschappelijk nut	10.140.102	11.246.382
Damwanden	*6.995.475*	*7.715.846*
Steigers	*3.130.626*	*3.291.484*
Marboeien	*7.361*	*4.767*
Activa in ontwikkeling (IMN)	*6.640*	*234.284*
Investeringen economisch nut	253.087	483.733
Machines, apparaten en installaties	*25.578*	*67.841*
Vervoermiddelen	*176.912*	*122.787*
Gronden en terreinen	*42.708*	*42.708*
Overige MVA	*7.890*	*6.904*
Activa in ontwikkeling (IEN)	-	*243.494*
Vaste activa	**10.393.189**	**11.730.115**
Voorraden	22.773	11.265
Gereed product en handelsgoederen	*22.773*	*11.265*
Uitzettingen <1jr	569.303	659.396
Overige vorderingen	*41.332*	*46.914*
Vorderingen openbare lichamen	*2.650*	*450*
Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	*525.321*	*612.032*
Overlopende activa	-	2.626
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	-	*2.626*
Liquide middelen	132.459	74.664
Kas	*1.966*	*1.093*
RABO rekening courant	*124.907*	*71.578*
ING rekening courant	*5.586*	*1.993*
Vlottende activa	**724.535**	**747.951**
Totaal Activa	**11.117.724**	**12.478.066**

Nadere toelichting

Specificatie en verloop boekwaarde Materiele vaste activa 2025:

	Beginbalans	*Investeringen*	*Des investeringen*	*Afschrijvingen*	*Bijdragen derden*	*Afwaardering*	*Saldo 31/12*
Materiele vaste activa							
Investeringen maatschappelijk nut	10.140.102	1.348.839	-6.640	-235.919	-	-	11.246.382
Damwanden	6.995.475	*869.059*	-	*-148.688*	-	-	*7.715.846*
Steigers	3.130.626	*245.496*	-	*-84.638*	-	-	*3.291.484*
Marboeien	7.361	-	-	*-2.593*	-	-	*4.767*
Activa in ontwikkeling (IMN)	6.640	*234.284*	*-6.640*	-		-	*234.284*
Investeringen economisch nut	253.087	288.599	-	-35.596	-	-22.356	483.734
Machines, apparaten en installaties	25.578	*45.105*	-	*-2.842*	-	-	*67.841*
Vervoermiddelen	176.912	-	-	*-31.768*	-	*-22.356*	*122.787*
Gronden en terreinen	42.708	-	-	-	-	-	*42.708*
Overige MVA	7.890	-	-	*-986*	-	-	*6.904*
Activa in ontwikkeling (IEN)		*243.494*					*243.494*
Vaste activa	**10.393.189**	**1.637.438**	**-6.640**	**-271.516**	**-**	**-**	**11.730.116**

Investeringen in maatschappelijk nut

De totale vervangingsinvesteringen in damwanden en steigers met maatschappelijk nut liggen in 2025 ongeveer € 0,36 miljoen euro lager dan in 2024 (€ 1,71 miljoen). In totaal is er afgerond € 1,35 miljoen euro aan investeringen gepleegd (exclusief overlopende investeringen uit 2024 en inclusief overlopende investeringen naar 2025).

Investeringen in economisch nut

De investeringen in economisch nut bedragen in 2025 ca. € 290.000. Er is geïnvesteerd in nieuwe maaimachines, de milieuboot MK2 en de Marrekrite-website. We hebben een zeer bescheiden boekwinst kunnen bijschrijven op de ingeruilde machines in het rekeningresultaat.

Activa in ontwikkeling

Specificatie activa in ontwikkeling in 2025:

	Balanswaarde 31-12-2024	Mutatie	Balanswaarde 31-12-2025
Activa in ontwikkeling			
Activa in ontwikkeling 2024	*6.640*	*-6.640*	-
-Verschuiving naar M VA (in gebruik) 2024			
Activa in ontwikkeling (IMN) 2025		*234.284*	*234.284*
Activa in ontwikkeling (IEN) 2025		*243.494*	*243.494*
	6.640	471.138	477.778

Onder deze post is het deel van de (vervangings)investeringen opgenomen dat op 31 december 2025 nog niet gereed gemeld was: het gaat daarbij om (beperkte) voorraad bolders, reeds gedane investeringen in de MK2 en de website (economisch nut) en damwanden (maatschappelijk nut).

Uitzettingen <1jr

Specificatie van uitzettingen <1jr in 2025:	Boekwaarde 31-12-2024	Mutatie	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2025
Overige vorderingen	41.332	6.032	-450	46.914
Vorderingen openbare lichamen	2.650	-2.200		450
Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	525.321	86.711		612.032
	569.303	90.543	-450	659.396

Overige vorderingen

Het betreft een BTW-vordering op de Belastingdienst over Q4 van 2025. De overige vorderingen zijn rentevorderingen op de bank over Q4 2025 en op derden die op 31 december nog niet waren gefactureerd of voldaan.

Voorziening oninbaarheid

Voor de nog niet gefactureerde of betaalde omzet van verkooppunten hebben we op 31 december geen voorziening gevormd: we verwachten -met enige inspanning- deze bedragen begin 2026 wel te kunnen ontvangen.

Vorderingen op openbare lichamen

Het betreft hier een vordering op twee van onze deelnemers in verband met gemaakte kosten voor de TOP's die op de balansdatum nog niet zijn gefactureerd of zijn ontvangen.

Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Naast bankrekeningen bij ING en Rabo, houdt Marrekrite ten behoeve van Schatkistbankieren een rekeningcourant verhouding aan met het rijk. Ultimo 2025 hield Marrekrite € 612.000 aan in de schatkist. De bij ING en Rabo aangehouden saldi waren ultimo 2025 € 75.000 positief en liggen daarmee ruim onder de geldende drempel van € 1,0 miljoen.

Passiva

Toelichting op de balans per 31 december 2025	2.024	2.025
	Saldo 31/12	*Saldo 31/12*
Eigen Vermogen	-4.256.355	-4.134.826
Algemene Reserve	*-3.614.242*	*-3.463.443*
Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	*-300.000*	*-300.000*
Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	*-214.138*	*-214.138*
Gerealiseerd resultaat	-127.975	*-157.245*
Langlopende leningen >1jr	-4.733.333	-7.600.000
Schulden aan kredietinstellingen	*-4.733.333*	*-7.600.000*
Vaste passiva	**-8.989.688**	**-11.734.825**
Vlottende schulden <1jr	-1.455.224	-316.187
Overige schulden	*-455.224*	*-316.187*
Onderhandse lening van openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet fido	*-1.000.000*	-
Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	-	-
Overlopende passiva	-672.813	-427.054
Vooruitontvangen bedragen	-	-
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	*-672.813*	*-427.054*
Vlottende passiva	**-2.128.036**	**-743.240**
Totaal Passiva	**-11.117.724**	**-12.478.066**

Nadere toelichting

Verloop boekwaarde eigen vermogen 2025:

	Beginbalans	*Toevoeginge n*	*Onttrekkingen*	*Bestemming 2025*	*Overige verminderingen*	*Saldo 31/12*
Eigen Vermogen	-4.256.355	-127.975	278.774	-157.245	127.975	-4.134.826
Algemene Reserve	-3.614.242	*-127.975*	*278.774*	-		*-3.463.443*
Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	-300.000	-	-	-	-	*-300.000*
Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	-214.138		-	-	-	*-214.138*
Onverdeeld resultaat	-127.975	-	-	*-157.245*	*127.975*	*-157.245*
Eigen vermogen	**-4.256.355**	**-127.975**	**278.774**	**-157.245**	**127.975**	**-4.134.826**

Eigen vermogen

Na de herschikking van onze reservepositie enkele jaren geleden, hebben we een zeer robuuste algemene reserve, die we in overleg met de deelnemers tot en met 2026 geleidelijk afbouwen. De belangrijkste bestemmingsreserve is die ten behoeve van het baggeren. In onze beleidsnota hebben we aangegeven dat we deze bestemmingsreserve beschouwen als ware het een voorziening. Zodra er beter zicht is op de meerjarige baggeropgave kunnen we bekijken hoe we naar de toekomst toe willen omgaan met deze bestemmingsreserve.

De specifieke mutaties in de onttrekkingen aan de algemene reserve zijn:

- als gevolg van de uitbetaling/afbouw eigen vermogen: € 0,25 miljoen aan de deelnemers;
- het onverdeeld resultaat van 2024 ad. € 128.000.
- *de onttrekking van € 110.000 voor de Toekomstvisie heeft in 2025 niet plaatsgevonden, omdat we deze kosten (nog) niet hebben gemaakt.*
- *de onttrekking van € 50.000 donatie uit 2024 heeft (ook) niet plaatsgevonden, omdat we deze kosten (nog) niet hebben gemaakt. Overigens zou deze onttrekking aan de reserve BIOR onttrokken moeten worden, omdat de middelen daar in 2024 ook in zijn gestort.*
- *de onttrekking van € 55.000 voor het Routebureau was met de Turap al verlaagd naar € 35.000. Op rekeningbasis hebben we (nog) minder lasten gerealiseerd, zodat ook deze onttrekking is verlaagd tot de werkelijk gemaakte kosten ten laste van de reserve.*

Bestemmingsreserve Baggeren (BB)

De bestemmingsreserve Baggeren heeft ten doel de ligplaatsen die in eigendom of beheer van de GR zijn, bereikbaar te houden.

Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)

De bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie dient om te kunnen participeren in nieuwe ontwikkelingen en innovaties op het gebied van de recreatie in Fryslân die passen binnen de doelstellingen van de GR, zodat het algemeen bestuur de hiermee gepaard gaande kosten incidenteel kan dragen, alvorens deze eventueel in de reguliere exploitatie van de GR te plaatsen.

Gerealiseerd resultaat 2025

De jaarrekening heeft een positief resultaat na bestemming van afgerond € 157.000. Dat is ongeveer € 190.000 hoger dan gemeld bij de tussentijdse rapportage.
Een korte analyse leert dat dit met name een gevolg is van lagere loonkosten (voordeel € 35.000), hogere algemene baten (voordeel € 14.000) en hogere baten uit de verkoop van wimpels en vignetten (voordeel € 20.000). We hebben daarnaast extra projecturen toegeschreven aan onze investeringen voor een bedrag van € 88.000 (voordeel). Een bestemmingsvoorstel voor het resultaat staat verwoord in de aanbiedingsbrief bij de Jaarstukken 2025.

Langlopende schulden >1jr

Specificatie langlopende leningen >1jr:	
Langlopende geldlening Súdwest-Fryslân *rente 1,825%,(duur 30 jaar per mei 2022)*	-3.600.000
Langlopende geldlening BNG *rente 3,520% (duur 30 jaar per oktober 2025)*	-4.000.000
	-7.600.000

Marrekrite heeft in 2022 via de gemeente Súdwest-Fryslân bij de Nederlandse Waterschapsbank een langlopende, lineaire lening kunnen aantrekken voor 30 jaar tegen 1,8250% rente. De liquiditeitspositie was niet langer voldoende om met kasgeldleningen in de financieringsbehoefte te voorzien, dus is in december nog een langlopende lening aangetrokken van € 1,0 miljoen.

VERLOOP	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*
Lening 1,825%	4.000.000	3.866.667	3.733.333	3.600.000
rente				40.680

Marrekrite heeft in oktober 2025 via de Bank Nederlandse Gemeenten een langlopende, lineaire lening kunnen aantrekken voor 30 jaar tegen 3,520% rente. Met deze lening is de andere langlopende lening die we in 2024 hebben aangetrokken voor € 1,0 miljoen afgelost.

VERLOOP	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*
Lening 3,520%	-	-	-	4.000.000
rente				32.789

VERLOOP	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*
Lening 2,820%			1.000.000	-
rente				26.346

Vlottende schulden <1jr

Specificatie overige schulden 2025:	
BNG-lening: rente 2025	32.789
Gemeente Súdwest-Fryslân: rente 2025	40.860
Overige schulden <25.000	111.406
Routebureau 2025: provinciaal deel	131.132
	316.187

Het betreft hier openstaande crediteuren (waarvan de betalingen in 2025 worden afgewikkeld); nog te betalen facturen over 2025 die in 2026 zijn ontvangen; verplichtingen aan derden, waaronder een schuld aan de gemeente Súdwest-Fryslân ten aanzien van nog te betalen rente 2025 over de langlopende lening, die in 2022 is aangetrokken en een schuld aan de BNG voor de nog te betalen rente 2025 over de langlopende lening. Tenslotte een schuld aan de provincie ten aanzien van teveel ontvangen bijdrage Routebureau (wegens lagere lasten).

Overige kasgeldleningen

Specificatie overige kasgeldleningen:

Onderhandse lening van openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet fido	-
	-

We hebben in 2025 eind februari een kasgeldlening van € 1,0 miljoen afgelost. Daarna hebben we nog een kasgeldlening aangetrokken rond de zomer, als voorloper van de langlopende lening, van € 0,5 miljoen. Deze hebben we in oktober afgelost. Op de balansdatum hebben we derhalve geen kasgeldleningen meer lopen.

Overlopende passiva

Specificatie en verloop boekwaarde overlopende passiva 2025:

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	-
De van Europese en Nederlandse overheidslichaam ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	-427.054

Hieronder wordt een specificatie gegeven van het verloop van de overige projecten: een ontvangen bijdrage van de provincie voor een vervolg op het Rondje Snitser Mar (deel 2); het project TOPs waarmee we volop in uitvoering zijn; de projecten Landpaden, Vaarknooppunten (afgerekend in 2025), Vaarwegklasse G, Campertoerisme (afgerond en afgerekend in 2025) en Vuilwater waarvoor we eind 2022 extra bijdragen van de provincie hebben ontvangen en het project Dagrecreatieve Netwerken 2024 (afgerekend in 2025) waar we middelen voor hebben ontvangen en dat als Routebureau onderdeel zal worden van ons vaste takenpakket.

Naam project/financier	*Beginbalans*	*Inkomsten*	*Uitgaven*	*Vrijval*	*Saldo 31/12*
Overige NL-overheidslichamen:					
Project Rondje Snitsermar 2022	-262.083	-	3.135	-	-258.948
Project TOP-netwerk Fryslan	-103.992	-70.575	101.301	-	-73.266
Projecten provinsje dec 2022 (5 stuks)	-145.858	-	24.274	26.745	-94.839
Dagrecreatieve netwerken	-160.879			160.879	-
	-672.813	-70.575	128.709	187.624	-427.054

Niet uit de balans blijkende langlopende financiële verplichtingen en rechten

Huur kantoorruimte

Marrekrite huurt voor het uitvoeren van de bedrijfsvoering een pand aan het Lytse Súdein te Uitwellingerga (eigendom provincie Fryslân). De huur bedraagt ca. € 22.000 per jaar met een jaarlijkse indexatie. Het huurcontract is afgesloten voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 1 maand (huurder).

Huur boxruimten en bootruimte

Marrekrite huurt een ligplaats voor 1 van de boten (MK3). De jaarlijkse huur bedraagt ca. € 800.

Gebeurtenissen na balansdatum

We hebben met de verkooppunten afgesproken dat we oude Wandel- en Fietsknooppuntkaarten terugnemen tegen kostprijs, om zo een versnelde uitrol te kunnen doen met de nieuwe druk van de kaarten. Dit betekent dat we enkele duizenden euro's moeten afschrijven op deze kaarten. Deze afschrijving op onze voorraad hebben we bij de jaarrekening 2025 geëffectueerd.

3.4 Overzicht baten en lasten 2025

Exploitatieresultaat	**Begroting 2025**			**Begroting 2025 na wijziging**			**Jaarrekening 2025**			**Jaarrekening 2024**		
Programma	*Baten*	*Lasten*	*Saldo*	*Baten*	*Lasten*	*Saldo*	*Baten*	*Lasten*	*Saldo*	*Baten*	*Lasten*	*Saldo*
Bedrijfsvoering	2.168.750	-1.177.863	990.887	2.190.750	-1.230.863	959.887	2.206.793	-1.109.164	1.097.629	2.273.404	-1.215.083	1.058.321
Waterrecreatie	16.643	-823.289	-806.646	58.643	-1.025.130	-966.487	57.765	-977.486	-919.721	16.158	-801.260	-785.102
Landrecreatie	-	-435.420	-435.420	15.000	-498.420	-483.420	27.095	-352.884	-325.789	73.044	-476.765	-403.721
Baggeren	-	-200.000	-200.000	-	-200.000	-200.000	-	-206.184	-206.184	-	-245.958	-245.958
Ontwikkelingen	-	-20.000	-20.000	175.000	-210.000	-35.000	143.868	-178.676	-34.808	-	-	-
Wimpels e.d.	210.000	-26.000	184.000	275.000	-26.000	249.000	294.502	-27.158	267.344	329.390	-24.955	304.435
Resultaat voor bestemming	2.395.392	-2.682.572	-287.180	2.714.392	-3.190.413	-476.021	2.730.023	-2.851.552	-121.528	2.691.996	-2.764.022	-72.025
Mutaties reserves	250.000		250.000	445.000	-	445.000	278.774	-	278.774	250.000	-50.000	200.000
TOTAAL RESULTAAT	2.645.392	-2.682.572	-37.180	3.159.392	-3.190.413	-31.021	3.008.797	-2.851.552	157.245	2.941.996	-2.814.022	127.975

Reserves	Saldo	Mutaties	Saldo	Saldo	Mutaties	Saldo	Saldo	Mutaties	Saldo	Saldo	Mutaties	Saldo
Toevoeging/onttrekking	per 1-1-2025		per 31-12-2025	per 1-1-2025		per 31-12-2025	per 1-1-2025		per 31-12-2025	per 1-1-2024		per 31-12-2024
Algemene Reserve (AR)	3.614.242	-250.000	3.364.242	3.614.242	-410.000	3.204.242	3.614.242	-150.799	3.463.443	4.030.721	-250.000	3.614.242
Bestemmingsreserve Baggeren" (BB)	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000
Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	214.138	-	214.138	214.138	-35.000	179.138	214.138	-	214.138	164.138	50.000	214.138
Onverdeeld resultaat	127.975							157.245	157.245			127.975
Subtotaal	4.256.354	-250.000	3.878.380	4.128.380	-445.000	3.683.380	4.128.380	6.446	4.134.826	4.494.859	-200.000	4.256.354

3.5 Toelichting en verschillenanalyse op het overzicht baten en lasten 2025

Het dagelijks bestuur heeft in haar programmarekening 2025 alle andere begrotingsafwijkingen per programma toegelicht en daarmee invulling gegeven aan voorschriften uit de laatst vastgestelde Kadernota rechtmatigheid. We lichten de verschillen groter dan € 25.000 toe voor zowel de baten als lasten, alsmede de acceptabele begrotingsrechtmatigheid. Het restant van de verschillen op het programma bestaat uit saldi van kleinere mee- en tegenvallers.

Programma Bedrijfsvoering

Baten (€ 16.043 voordeel)

We hebben extra inkomsten ontvangen uit een loonkostensubsidie, rente, een schadeuitkering en het UWV (+37k).
Daarnaast betalen we een bedrag terug aan de deelnemers vanwege een te hoog voorschot doorschuif BTW (-21k).

Lasten (€ 121.699 voordeel); *acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens*

De doorbelastingen vanuit het programma Bedrijfsvoering zijn lager dan begroot (-272k). Dit heeft te maken met een lagere realisatie loonkosten dan begroot. Dit vertaalt zich in lagere doorbelastingen in de andere programma's (per saldo budgetneutraal).

De totale loonkosten vallen lager uit dan begroot, omdat voorzichtigheidshalve gewacht is met het vervullen van per saldo 1 fte; daarnaast zijn een aantal functies voor het routebureau later ingevuld dan in de begroting rekening mee is gehouden (145k).

Verder hebben we een hoger bedrag doorbelast aan de balans voor projecturen van medewerkers (88k)

De rentekosten hebben we voor de begroting niet toegerekend aan de investeringen. De doorbelasting van de rentelasten op basis van de omslagrente geeft een voordeel (148k). Op de andere programma's een nadeel. Het rente omslagpercentage is lager dan begroot.

Zoals ook gemeld onder de baten hebben we minder lasten doorschuif BTW (21k)

Overige verschillen bedragen per saldo 6k nadelig.

Programma Waterrecreatie

Baten (€ 878 nadeel); *acceptabele begrotingsonrechtmatigheid < rapporteringsgrens*

Geen bijzonderheden.

Lasten (€ 47.644 voordeel); *acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens*

De doorbelastingen aan het programma Waterrecreatie zijn lager dan begroot (126k). Zie toelichting bij Bedrijfsvoering.

We hebben minder externe partijen hoeven in te schakelen voor het onderhoud aan onze aanlegvoorzieningen (26k)

We hebben hogere afschrijvingslasten als gevolg van de doorbelasting van de rente (-112k). Zie de toelichting bij Bedrijfsvoering.

De kosten voor de Hûskes leiden ook dit jaar tot een klein nadeel (-13k). We noemen dit expliciet vanwege afspraken met het dagelijks bestuur.

Overige verschillen bedragen per saldo 20k voordelig..

Programma Landrecreatie

Baten (€ 12.095 voordeel); *acceptabele begrotingsonrechtmatigheid < rapporteringsgrens*

Extra opbrengsten door extra baten uit verkopen fiets- en wandelkaarten en (incidenteel) onderhoud fiets- en wandelknooppunten als gevolg van trajectwijzigingen.

Lasten (€ 145.536 voordeel); *acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens*

De doorbelastingen aan het programma Land zijn lager dan op begrotingsbasis berekend (139k). Zie toelichting bij Bedrijfsvoering.

Overige verschillen bedragen per saldo 7k voordelig.

Programma Baggeren

Baten (€ -)

Geen bijzonderheden.

Lasten (€ 6.184 nadeel); *acceptabele begrotingsonrechtmatigheid < rapporteringsgrens*

Geen bijzonderheden.

Programma Ontwikkeling

Baten (€ 31.132 nadeel); *acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens*

Lagere realisatie van baten voor het Routebureau (-31k) doordat de bijdrage van de provincie en de reserve verlaagd kan worden. Zie ook toelichting bij lasten.

Lasten (€ 34.324 voordeel); *acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens*

De doorbelastingen aan het Routebureau zijn lager dan op begrotingsbasis berekend (64k). Zie toelichting bij Bedrijfsvoering.

De directe kosten zijn hoger dan begroot, met name als gevolg van een latere opstart van de eigen medewerkers (-27k)

Programma Wimpels e.d.

Baten (€ 19.502 voordeel); *acceptabele begrotingsonrechtmatigheid < rapporteringsgrens*

We hebben extra baten uit wimpels en donaties (20k).

Lasten (€ 1.158 nadeel); *acceptabele begrotingsonrechtmatigheid < rapporteringsgrens*

Geen bijzonderheden.

Mutaties reserves en voorzieningen

Baten (€ 166.227 nadeel); *acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens*

De geplande reserveonttrekking ten behoeve van de Toekomstvisie hoeft niet plaats te vinden, omdat de loonkosten (nog) niet zijn gemaakt (-110k).

De geplande reserveonttrekking voor de realisatie van een speciale steiger vanwege een in 2024 ontvangen gift is vertraagd tot 2026 (-50k).

De reserve onttrekking aan de BIOR is lager omdat de kosten van het Routebureau lager uitvallen (-6k)

Lasten (€ -)

Geen bijzonderheden.

Investeringen

Lasten (€ 62.562 voordeel); *acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens*

De door het Algemeen Bestuur gevoteerde krediet is niet overschreden. Het restant krediet schuift door naar 2026.

3.6 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele lasten en baten Marrekrite jaarrekening 2025 (per programma)

			LASTEN	
		Begroting na wijziging	*Jaarrekening*	
	Programma	*2025*	*2025*	
1	Bedrijfsvoering	-261.000	-261.000	
2	Waterrecreatie	-50.000	-	
3	Landrecreatie	-	-	
4	Baggeren	-	-	
5	Ontwikkelingen	-210.000	-172.642	
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-	
	SUBTOTAAL incidentele lasten	-521.000	-433.642	
			BATEN	
		Begroting	*Jaarrekening*	
	Programma	*2025*	*2025*	
1	Bedrijfsvoering	250.000	250.000	
2	Waterrecreatie	50.000	-	
3	Landrecreatie	-	-	
4	Baggeren	-	-	
5	Ontwikkelingen	210.000	172.642	
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-	
	SUBTOTAAL incidentele baten	510.000	422.642	
	TOTAAL incidentele lasten en baten	-11.000	-11.000	
	SPECIFICATIE LASTEN EN BATEN > EUR 25.000			
a	Bedrijfsvoering: uitkering begrotingssaldo bijdrageregeling	-261.000	-261.000	N
b	Bedrijfsvoering: bijdrage uit de AR ivm afbouw vermogen	250.000	250.000	V
c	Waterrecreatie: realisatie steiger ivm anonime gift	-50.000	-	
d	Waterrecreatie: bijdrage uit de AR ivm anonieme gift	50.000	-	N
e	Ontwikkeling: lasten Routebureau	-210.000	-172.642	V
f	Ontwikkeling: bijdrage provincie ivm Routebureau	175.000	143.868	N
g	Ontwikkeling: bijdrage uit de AR ivm Routebureau	35.000	28.773	N
	SALDO	250.000	250.000	

3.7 Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (*WNT*) is per 1 januari 2013 ingegaan. De verantwoording in deze jaarstukken is opgesteld op basis van het meest recente verantwoordingsmodel.

Het bezoldigingsmaximum voor Recreatieschap Marrekrite bedraagt in 2025 € 246.000 op basis van een fulltime dienstverband (36 uur per week). Het in de tabel weergegeven individueel toepasselijke WNT-bezoldigingsmaximum is gebaseerd op de aanstellingsomvang van de topfunctionaris in dienst van Marrekrite, de directeur.

De directeur valt onder de definitie van topfunctionaris in het kader van de WNT. De bezoldiging ligt significant lager dan het individueel toepasselijke WNT-bezoldigingsmaximum.

Marrekrite maakt gebruik van de vereenvoudigde verantwoording voor AB en DB leden, conform verantwoordingsmodel 1d. Dit betekent dat niet alle vereiste bezoldigingsgegevens zijn opgenomen in de jaarrekening.

Algemeen Bestuur	
deelnemers	*bestuursleden*
Provincie Fryslân (voorzitter)	De heer Douwstra
Gemeente Achtkarspelen	De heer Bruining
Gemeente Dantumadiel	De heer Kempenaar
Gemeente De Fryske Marren	De heer Van Iddekinge
Gemeente Harlingen	De heer Schoute
Gemeente Heerenveen	Mevrouw Rinkes
Gemeente Leeuwarden	De heer Reitsma
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Prins
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Smallingerland	De heer Hoekstra
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer Rietman
Gemeente Tytsjerksteradiel	Mevrouw Willemsma
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw Van der Meer
Gemeente Weststellingwerf	De heer Hoen

Dagelijks Bestuur	
deelnemers	*bestuursleden*
Provincie Fryslân (voorzitter)	De heer Douwstra
Gemeente De Fryske Marren	De heer Van Iddekinge
Gemeente Leeuwarden	De heer Reitsma
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Prins
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer Rietman

WNT-VERANTWOORDING 2025 GR Marrekrite

De WNT is van toepassing op GR Marrekrite Het voor Marrekrite toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum)1.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling 2

bedragen x € 1	L. Touwen
Functiegegevens	**directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,67
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	88.516
Beloningen betaalbaar op termijn	15.753
Subtotaal	*104.269*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Bezoldiging	**104.269**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2024	
Functiegegevens	**directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,67
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	85.852
Beloningen betaalbaar op termijn	14.419
Subtotaal	*100.270*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	155.333
Bezoldiging	**100.270**

4

Rechtmatigheids-verantwoording Dagelijks Bestuur

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur Marrekrite

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemene bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting, verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 9 juli 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op ruim € 50.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen in totaal € 180.926,- bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 50.000,-.
Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 7.342,- aan overschrijdingen aan de lastenkant acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

Criterium	**Omschrijving**	**foutbedrag**	**onduidelijkheid**	
Acceptabele begrotingsonrechtmatigheid lasten:				
a. Begrotingscriterium	a1. Lasten programma Baggeren	€ 6.184	€ -	
a. Begrotingscriterium	a2. Lasten programma Wimpels	€ 1.158	€ -	
Totale begrotingsonrechtmatigheid		€ 7.342		
b. Voorwaardencriterium	Europese aanbesteding	€ 173.584	€ -	*1*
c. Misbruik en Oneigenlijk Gebruik		€ -	€ -	
Totaal onrechtmatigheden		€ 180.926	€ -	
Waarvan acceptabel		€ -7.342		
Totaal niet-acceptabel		**€ 173.584**	€ -	

1. Het betreft het niet publiceren/aanbesteden van leveringen KLP van Lankhorst in 2025.

De geconstateerde afwijking van € 173.584,- betreft een afwijking van de Europese aanbestedingsregels. De kunststofsteigers en damwanden zijn enkelvoudig gegund. Om in aanmerking te komen voor enkelvoudige gunning, moet er een publicatie worden geplaatst van de opdracht op TenderNed. In eerdere boekjaren was dit wel gebeurd, maar voor boekjaar 2025 is dit uitgebleven.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie het onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlagen bij de jaarstukken 2025

Overzicht baten en lasten (verplichte indeling BBV) jaarrekening 2025

	Marrekrite	Begroting 2025			**Jaarrekening 2025**			Jaarrekening 2024		
		Baten	Lasten	Saldo	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	Baten	Lasten	Saldo
1	Bedrijfsvoering (excl overhead)	2.168.750	-823.113	1.345.637	2.206.793	-529.975	1.676.818	2.273.404	-563.769	1.709.635
2	Waterrecreatie	16.643	-823.289	-806.646	57.765	-977.486	-919.721	16.158	-801.260	-785.102
3	Landrecreatie	-	-435.420	-435.420	27.095	-352.884	-325.789	73.044	-476.765	-403.721
4	Baggeren	-	-200.000	-200.000	-	-206.184	-206.184	-	-245.958	-245.958
5	Ontwikkelingen	-	-20.000	-20.000	143.868	-178.676	-34.808	-	-	-
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	210.000	-26.000	184.000	294.502	-27.158	267.344	329.390	-24.955	304.435
	Overhead	-	-354.750	-354.750	-	-579.189	-579.189	-	-651.314	-651.314
	Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	2.395.392	-2.682.572	-287.180	2.730.023	-2.851.552	-121.528	2.691.996	-2.764.022	-72.025
	Mutaties reserves	250.000	-	250.000	278.774	-	278.774	250.000	-50.000	200.000
	TOTAAL RESULTAAT	2.645.392	-2.682.572	-37.180	3.008.797	-2.851.552	157.245	2.941.996	-2.814.022	127.975

Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen; Marrekrite jaarrekening 2025

BATEN

		Begroting 2025	*Jaarrekening 2025*	*Jaarrekening 2024*
0.1	Bestuur	-		
0.4	Overhead	-		
0.5	Treasury	-	18.057	35.816
0.8	Overige baten en lasten	500.000	478.842	493.918
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	250.000	278.774	250.000
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	-	-	-
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.884.310	2.233.124	2.162.262
7.2	Riolering	-	-	-
	TOTAAL BATEN	2.634.310	3.008.797	2.941.996

LASTEN

		Begroting 2025	*Jaarrekening 2025*	*Jaarrekening 2024*
0.1	Bestuur	-16.500	-21.851	-13.786
0.4	Overhead	-354.750	-579.189	-651.314
0.5	Treasury	-170.531	-21.428	-36.919
0.8	Overige baten en lasten	-776.000	-506.820	-531.519
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-	-50.000
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	37.180	**-157.245**	**-127.975**
2.1	Verkeer en vervoer	-23.590	-44.539	-61.299
2.4	Economische havens en waterwegen	-841.699	-948.460	-859.734
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-488.420	-715.978	-608.014
7.2	Riolering	-	-13.288	-1.437
	TOTAAL LASTEN	-2.634.310	-3.008.797	-2.941.996

Accountantsverklaring Eshuis

Eshuis REGISTERACCOUNTANTS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite"

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite" te Uitwellingerga gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2025 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite" op 31 december 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1. Het overzicht van baten en lasten over 2025.
2. De balans per 31 december 2025.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2025.
4. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 juli 2025 en de Regeling Controleprotocol WNT 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite", zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording
Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op pagina 60 en 61 en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering op pagina 31 tot en met 34. Het dagelijks bestuur heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen.
De geconstateerde afwijkingen hebben betrekking op:
1. Begrotingsrechtmatigheid op programmaniveau € 7.342.
2. Inkoop en aanbestedingen € 173.584.

Het totaal aan geconstateerde afwijkingen voor een bedrag van in totaal € 180.926 ligt boven de door het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens ad € 50.000. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Algemene voorwaarden / Handelsregister K.v.K. Enschede nr. 08151214

Certified B Corporation SRA PrimeGlobal

Eshuis REGISTERACCOUNTANTS

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moet in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 57.083. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten en onzekerheden 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. In de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025 zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan u tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 2.854 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV.

Eshuis REGISTERACCOUNTANTS

Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 juli 2025.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 juli 2025, de Regeling Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

Eshuis REGISTERACCOUNTANTS

- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 28 mei 2026

Eshuis Registeraccountants B.V.

Henderikus Lambertus Pot

Digitaal ondertekend door Henderikus Lambertus Pot
Datum: 2026.05.28 15:42:15 +02'00'

H.L. Pot AA

